

ΠΛΗΡΩΜΕΝΟ
ΤΕΛΟΣ
Τογ. Γραφείο
Ηλιοπούλης
Χαλκίδα - Λέσβος
ΚΩΔ. ΕΠΙΤΥΓΩΝ
214547

Τριμηνιαία Περιοδική Έκδοση του Συνδέσμου Απανταχού Μορφοβουνιωτών
Απρίλης - Μάης - Ιούνης 2025 | Φύλλο 100

Η Αρετή

Γράφει ο Δημήτρης Καλαντζής, Βερολίνο

Ακούμε πολλές φορές τη λέξη αρετή, κάτι που ακόμα και ως γυναικείο όνομα ως τις μέρες μας έχει σωθεί. Όμως ποιο είναι ακριβώς το περιεχόμενο αυτής κάθε αυτής της λέξης; Στην ουσία σημαίνει τη δυνατότητα του ανθρώπου να επιτελέσει στα πλαίσια της ανθρωπίνης ηθικής, που με τις εποχές δεν είναι αμετάβλητη κι εξαρτάται από ποικίλους παράγοντες, κάτι καλό; Αρετή είναι οι ιδιότητες ενός ατόμου, οι οποίες ως στόχο έχουν έναν αξιόλογο και επιτυχημένο στόχο στη ζωή του να επιτύχουν.

Στα χρόνια του Ομήρου, των ηρώων, των κλασικών και των αρχαίων πολεμιστών, αρετή ήταν η ανδρεία και η υπεροχή. Στα επόμενα χρόνια όμως, απέκτησε τούτη μία πιο σύνθετη σημασία. Με την έννοια της λέξης αρετή, εννοείται στην κλασική εποχή η ηθική αριστεία. Ο Ομηρος όμως εφαρμόζει τον όρο αδιάκριτα, χωρίς την σημερινή επιρροή της ασθένειας του τοπικισμού και του εθνικισμού, για τους Έλληνες και για τους Τρώες ήρωες, θεμελιωμένο στον τότε ηρωικό εθιμικό κώδικα, όπως και για τις γυναίκες (βλ. Πηνελόπη), θεμελιωμένο σε έναν άλλο εθιμικό κώδικα, αυτόν του οίκου. Τον χρησιμοποιεί, επίσης, για να αποδώσει την έννοια της ευημερίας, τις θεϊκές ιδιότητες ή την ποιότητα συγκεκριμένων ανθρώπινων πράξεων. Για τον Ηρόδοτο η έννοια συνδέεται κυρίως με την ηρωική δράση. Φαίνεται πως ο ενάρετος άνδρας ή η γυναίκα στον ομηρικό κόσμο είναι εκείνος ή εκείνη που χρησιμοποιεί όλες τις ικανότητές του, προκειμένου να επιτύχει το σκοπό του. Η αρετή, ως έννοια, περιλαμβάνει αρκετές από τις διαθέσιμες δυνατότητες της ανθρωπίνης φύσης.

Στην κλασική περίοδο ο Πλάτων επανειλημμένα επέστρεφε στο θέμα αυτό και τα στοιχεία της πρώιμης γραφής του δείχνουν ότι ο Σωκράτης, ο δάσκαλός του, βασανίστηκε εξίσου με το ζήτημα της αρετής. Η συστηματικοποίηση των περιφερειακών ιδιοτήτων της έννοιας αρετή επιχειρήθηκε από τον Αριστοτέλη, τον μαθητή του Πλάτωνα, κυρίως στα Ηθικά Νικομάχεια, όσο και στα Ηθικά Ευδήμια και τα Ηθικά μεγάλα, χωρίς ωστόσο να γίνει δυνατή η προσέγγιση μιας αμετάβλητης ουσίας της έννοιας αρετή, η οποία θα μπορούσε να λειτουργήσει ως μια αδιαμφισβήτητη δογματική θέση.

Ο Αριστοτέλης σε μια άλλη μεταγενέστερη εποχή ονομάτιζε, για τον άνθρωπο και την τότε κοινωνία, πε-

ρισσότερες αρετές, για την ακρίβεια δεκατέσσερις. Θάρρος στη μάχη, εγκράτεια στο φαγητό και το ποτό, τη σώφρονα μεταχείριση των χρημάτων, την μεγαλοπρεπή, καλή ζωή, την περηφάνεια και τη φήμη για τα ήδηπραχθέντα, την γενναιότητα και τη φροντίδα για αυτή.

Η αρετή λοιπόν είναι έθος ή επίκτητη ικανότητα επιλογής; Το κεντρικό χαρακτηριστικό της -όπως θα δούμε στη συνέχεια -είναι η μεσότητα ή η τήρηση του μέσου, όπως καθορίζεται από τον λόγο. Ο φιλόσοφος, βέβαια, δεν αρκείται στον προσδιορισμό του γένους της αρετής, ως έξη, αλλά τη συνδέει με την έννοια του έργου που επιτελεί. Χρησιμοποιεί την έννοια αρετή ως δηλωτική της αξίας εμψύχων και αψύχων όντων κατά τη στιγμή της τελείας και ολοκληρωμένης μορφής τους. Η αξία ενός ατόμου η πράγματος εξαρτάται από το έργο που επιτελεί. Έτσι, καθετί που δημιουργείται από τη φύση έχει μια δυναμική και ένα σκοπό να επιτελέσει, ένα συγκεκριμένο έργο. Η επίτευξη του έργου είναι ουσιαστικά και η εκπλήρωση του σκοπού της ύπαρξης. Προκειμένου να αποδείξει τη θέση του, χρησιμοποιεί το παράδειγμα του οφθαλμού, που γίνεται ενάρετος όταν βλέπει καλά και του ίππου, που γίνεται ενάρετος όταν τρέχει γρήγορα ή μεταφέρει με επιτυχία τον αναβάτη στο πεδίο της μάχης. Ο άνθρωπος, μέσω της αρετής που επιδεικνύει στην παραγωγή υλικών ή μη έργων, γίνεται αγαθός και τελειοποιείται με στόχο να αποπερατώσει το έργο για το οποίο είναι ταγμένος, σε σχέση με την κάθε αρετή.

-Ο Αριστοτέλης, χωρίζει τις αρετές σε δύο κατηγορίες.

-**Τις διανοητικές αρετές**, ας πούμε ότι ένας γεννη-
θηκε ευφυής.

-Υπάρχουν όμως και **οι αρετές της ψυχής**.

-Σύμφωνα με τον Αριστοτέλη η ψυχή αποτελείται από τρία μέρη, το λογικόν (γνώση), το άλογον (ένστικτο) και το ενδιάμεσο, δηλαδή το μετέχων του λόγου και του παραλόγου.

-Θα μπορούσε να πει κανείς σήμερα, αυτό το ενδιάμεσο είναι αυτό που λέμε "χαρακτήρας".

-Τούτο είναι που γεννά, τις ηθικές αρετές, εάν ένας είναι καλός ή κακός, ανδρείος ή δειλός.

-Σύμφωνα με τον Αριστοτέλη, κανείς δεν γεννιέται καλός ή κακός, ανδρείος ή δειλός, αλλά γίνεται!

-Ο Αριστοτέλης υποστηρίζει ότι οι ηθικές αρετές δεν υπάρχουν στην φύση μας (εκ φύσεως, εκ γενετής).

-Οι άνθρωποι γινόμαστε, όπως γινόμαστε.

Συνεχίζεται στη σελ. 2

Έφυγε ο ΑΠΟΣΤΟΛΗΣ Σ. ΚΑΤΟΙΚΟΣ (1942 - 2025) Ιδρυτικό μέλος του Συνδέσμου μας

Πέντε αγόρια και μια τσούπρα απόχτησαν ο παλαιάμαχος του Μικρασιατικού πολέμου Σεραφεΐμ Κατοίκος με τη γυναίκα του Ελένη και όλα μεγάλωσαν, πρόκοψαν, δημιούργησαν τις δικές τους οικογένειες και ήταν πρότυπο για όλους τους χωριανούς. Βλέπαμε τις τελευταίες δεκαετίες τα αγόρια να κατηφορίζουν τα απογεύματα από τη νέα συνοικία των Κατοίκων που δημιούργησαν, προς την πλατεία, να πίνουν τσίπουρο στου Γκανούρη και να χαιρετούν εγκάρδια όλους τους χωριανούς. Τα πρωινά έβγαιναν στις Σκάλες για αγνάντι μαζί με τα ξαδέρφια τους, τους Τσαβαλαίους. Ο Σεραφεΐμ και η Ελένη τους μεγάλωσαν φτωχικά, όπως

Πρώτος από αριστερά, δεκαετία 1960

εξάλλου όλοι, τα δύσκολα εκείνα χρόνια και αργότερα πήρε ο καθένας τον δρόμο του. Ο δάσκαλος Θωμάς Κυρίτσος συνέστησε στον Σεραφεΐμ πως ο μικρός ο Αποστόλης τα έπαιρνε τα γράμματα και θα ήταν κρίμα να μην σπουδάσει. Πρώτος στο Δημοτικό, πρώτος στο Γυμνάσιο και αργότερα στη Φιλοσοφική Αθηνών. Μετά την αποφοίτησή του, λόγω των πολιτικών πεποιθήσεων της οικογένειας, του αρνήθηκαν διορισμό στο Δημόσιο και απασχολήθηκε στον ιδιωτικό τομέα σε φροντιστήρια της Αθήνας ως καθηγητής φιλόλογος. Αργότερα, μετά την εξομόλυνση της πολιτικής κατάστασης διορίστηκε στο Δημόσιο, τα περισσότερα χρόνια σε σχολεία του Βόλου όπου και εγκαταστάθηκε μόνιμα. Οι μαθητές του τον θυμούνται σαν έναν εξαιρετικό χαρκτήρα και άριστο παιδαγωγό. Στα φοιτητικά μας χρόνια ζήσαμε έντονα τη δεκαετία του '60 στην Αθήνα και στο χωριό. Ήταν πάντα ο σοβαρός της παρέας και ο πιο μυαλωμένος. Ήταν λάτρης

θυμάμαι την αντίδραση του Αποστόλη, που με την πραότητα που τον διέκρινε, εξήγησε και τελικά έπεισε τον αστυνόμο πως δεν κάναμε κάποια παράνομη πράξη, μόνο διασκεδάσαμε με όμορφα τραγούδια. Ήταν εκείνος που με έφερε για πρώτη φορά στην Αθήνα μόλις τέλειωσα το γυμνάσιο και με φιλοξένησε στου Γκούζη που έμεινε ως φοιτητής. Δημιούργησε μια άριστη οικογένεια με τη σύντροφό του, τη γλυκιά μας Πόπη και τα δυο υπέροχα παιδιά του τον Σεραφεΐμ και την Ελένη. Ήταν από τα ιδρυτικά μέλη του Συνδέσμου μας στην Αθήνα το 1976 και συμμετείχε στο πρώτο Δ.Σ. ως γραμματέας. Υπήρξε επίσης βασικός αρθρογράφος της εφημερίδας μας για αρκετά χρόνια. Έφυγε ξαφνικά την ημέρα του Πάσχα σε στιγμές ευθυμίας ανάμεσα στην οικογένειά του και σε αγαπημένα πρόσωπα.

Αγαπημένε μας φίλε θα σε θυμόμαστε για πάντα.

Γ. Βασιλούλης

ΤΙΜΗΤΙΚΗ ΔΙΑΚΡΙΣΗ

Τα Δ.Σ. των απόδημων Μορφοβουνιώτικων συλλόγων, αποφάσισαν να τιμήσουν τον συγχωριανό μας πρ. βουλευτή και συγγραφέα ΕΥΡΙΠΙΔΗ ΚΑΦΑΝΤΑΡΗ για τις υπηρεσίες που πρόσφερε στο χωριό μας.

Η εκδήλωση θα πραγματοποιηθεί στο Πολιτιστικό Κέντρο του χωριού μας στις 17 Αυγούστου 2025, μετά τη Θεία Λειτουργία.

Σας ευχόμαστε
καλό καλοκαίρι
& καλή αντάμωση
στο χωριό!

Πολυδεύκης Κατοίκος

Ο Μάρτης αυτός μπήκε ανάποδα και οργισμένος.

Στο τέλος του μήνα τελείωνε η στρατιωτική θητεία του Πολυδεύκη. Υπολογίζαμε, στην οικογένεια, ότι γύρω στις 15 του μήνα θα του δίδαν άδεια να έρθει στο χωριό και να επιστρέψει στη μονάδα του για να πάρει το απολυτήριό του. Κάπως έτσι συνήθιζαν να κάνουν με τους στρατευμένους όταν τελείωνε η θητεία τους.

Αυτά σκεφτόνταν η μάνα και ο πατέρας του. Όμως, την πρώτη ημέρα του Μάρτη, φώναξαν τον μπάρμπα Γιώργο στο μοναδικό τηλέφωνο του χωριού για να του ανακοινώσουν ότι το παλικάρι τους σκοτώθηκε σε τροχαίο και πως θα τον έφερναν μεθαύριο για τα δέοντα.

Είναι κρίμα και πολύ άδικο να χάνονται παιδιά εν καιρώ ειρήνης - παιδιά που πάνε να υπηρετήσουν τη θητεία τους στην πατρίδα, χωρίς να φταίνει σε τίποτα. Ήταν ατύχημα, είπαν, και την ευθύνη ανέλαβε εξ ολοκλήρου ο λοχαγός του, ο οποίος

ήταν μαζί του σε εκείνη την αποστολή. Ο ίδιος παραδέχτηκε πως έφταιγε για την εντολή που έδωσε και για τη λανθασμένη εκτίμησή του. Μα, τι σημασία είχε πλέον; Το παλικάρι χάθηκε...

Οι καιρικές συνθήκες ήταν πολύ κακές εκείνη την ημέρα: κρύο, βροχή και βαριά ομίχλη. Ο Πολυδεύκης ήταν ένας από τους πιο έμπειρους οδηγούς - αυτή ήταν η δουλειά του. Από τα δεκατρία του χρόνια δούλευε στα φορτηγά. Οι στρατιώτες που συνόδευαν τη τιμη-

τική φρουρά μιλούσαν για τις ικανότητες που είχε και ότι, για κάθε δύσκολη αποστολή, φώναζαν τον «Κάτοικο».

Για τα προτερήματα και τις χάρες του Πολυδεύκη έχω αναφερθεί σε άλλη δημοσίευση, στην εφημερίδα του συλλόγου, παλαιότερα. Ήταν τότε που, στη Γ' Συνέλευση, ύστερα από πρότασή μου, πάρθηκε ομόφωνη απόφαση να τιμηθεί η μνήμη του. Στη συνέλευση εκείνη παρευρισκόταν και ο αξιότιμος Δήμαρχος Παναγιώτης Νάνος, ο οποίος πρότεινε να δοθεί το όνομά του σε κάποιον δημόσιο χώρο, και συγκεκριμένα στο δρομάκι από το σπίτι του Β. Καφαντάρη, που φτάνει μέχρι τα σπίτια των αδελφών Παναγιώτη, Θωμά και Δημήτρη - το οποίο θα ήταν και το δικό του.

Με αγάπη περιμένουμε και την απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου.

Τιμή και δόξα στον Πολυδεύκη και σε όλους τους πεσόντες στα σύνορά μας υπέρ βωμών και εστιών. Το χωριό μας έχει δώσει πάρα πολλούς.

Απόστολος Κοτοπούλης

Απρίλης - Μάης - Ιούνης 2025
Αριθμός Φύλλου 100
Τριμηνιαία Περιοδική Έκδοση
του Συνδέσμου των Απανταχού Μορφοβουνιωτών
Ιδρυτής: Μάρκος Τσούλας

Ιδιοκτήτης:
Σύνδεσμος των Απανταχού Μορφοβουνιωτών

Εκδότης:
Σπύρος Κοντοστέργιος

Διευθυντής:
Γιώργος Βασιλούλης
6974894058

Την εφημερίδα επιμελείται Συντακτική Επιτροπή
που την απαρτίζουν τα μέλη του Δ.Σ. του
Συνδέσμου των απανταχού Μορφοβουνιωτών

Κωδικός: 214547
Ηλεκτρονικός Σχεδιασμός: Γεώργιος Γέρμανος

Η Μορφοβουνιώτικη Φωνή δέχεται για δημοσίευση
πρωτότυπα θέματα με περιεχόμενο επιστημονικό,
εγκυκλοπαιδικό, επικαιρότητας, κοινωνικό, ψυχαγω-
γικό. Δεν επιτρέπεται η δημοσίευση ύλης που αναφέ-
ρεται σε προσωπικά θέματα ή περιέχει φράσεις, λέξεις
ή εικόνες που μπορούν να προκαλέσουν δυσμενή σχό-
λια και αντιπαραθέσεις.
Τα δημοσιευμένα κείμενα εκφράζουν απόψεις των
συντακτών και όχι απαραίτητα την εφημερίδα και τον
Σύνδεσμο.

Ηλεκτρονική Διεύθυνση: morfovuni@yahoo.gr
Ταχυδρομική Διεύθυνση: Αγίας Αναστασίας 5,
Περισσός - Νέα Ιωνία, Τ.Κ. 142 32, Αττική
Τηλέφωνο 210 2522596, Fax 210 2518283

Εκτύπωση: Εκτυπωτική Καρδίτσας ΙΚΕ
2441020257 - ektgr@otenet.gr

Η Αρετή

Γράφει ο Δημήτρης Καλαντζής, Βερολίνο

Συνέχεια από το εξώφυλλο

Με το έθος, με την συνήθεια, εάν
συνηθίσει κάποιος να κάνει καλές πρά-
ξεις, θα γίνει καλός, εάν κάποιος συνη-
θίσει να κάνει άδικες πράξεις θα γίνει
κακός. Τα πρώτα μοτίβα για το καλό η
το κακό μας τα προσφέρει η ίδια η οικο-
γένειά μας στην οποία μεγαλώνουμε. Ο
άνθρωπος είναι όν μιμητικό.
-Με λίγα λόγια ο μέγιστος δάσκα-
λος μιλάει γενικότερα για παιδεία κι όχι
για εκπαίδευση. Ο καλός νομοθέτης
είναι εκείνος που μαθαίνει μέσω της
συνήθειας κι όχι δια της βίας στους
πολίτες να είναι καλοί και όχι κακοί ως
μέλη της εκάστοτε κοινωνιάς.
-Όπως π.χ. οι οικοδόμοι γίνονται
καλοί οικοδόμοι χτίζοντας, όχι γκρεμίζο-
ντας, όπως ένας άνθρωπος μαθαίνει να
παίζει ένα οποιοδήποτε όργανο ασκού-
μενος, έτσι και ένας άνθρωπος γίνεται
δίκαιος, επιτελώντας πράξεις εφαρμό-
ζοντας τη δικαιοσύνη στην ζωή του και
στις σχέσεις του με τους ανθρώπους.
Ένας άνθρωπος γίνεται ανδρείος όταν
εφαρμόζει γενναιότητα στην ζωή του
και στις εν γένει αποφάσεις του.
-Όχι φυσικά θεωρητικά κι όχι σε
επίπεδο καναπέ και φειδωλού λόγου,
αλλά αποκλειστικά στην πράξη, μέσω
στοχευμένων ενεργειών του αυτής κάθε
αυτής, της καθημερινής του ζωής.
Όμως ας δούμε ποιες είναι οι δέκα αρε-
τές που συχνά πυκνά στις μέρες μας
σήμερα ονοματίζουμε. Σε αυτή την ερώ-
τηση ως πρώτη και καλύτερη απάντηση
είναι η υπεράσπιση της αλήθειας, το
ηθικό δράμα, η συμπόνια κι η κοινωνική
φροντίδα, η υπεράσπιση του δικαίου, η
πνευματική υπεροχή, η δημιουργική

σκέψη, η αισθητική ευαισθησία, ο κα-
λός διαμερισμός του χρόνου, κι η βαθιά
ανιδιοτέλεια.
Προσωπικές αρετές σήμερα είναι,
η προσωπική ικανοποίηση, η φιλία και
η οικογενειακή αρμονία. Κοινωνικές
υποθέσεις δεν πολύ απασχολούν τους
σημερινούς ανθρώπους γιατί δεν αγγί-
ζουν κατά τη γνώμη τους τις στενές προ-
σωπικές τους αξίες. Στη θέση τους μπαί-
νει ίσως κάτι όχι κοινωνικά καλό, το
πρόσκαιρο συμφέρον. Οι κοινωνικές
αρετές που θα ρύθμιζαν την συνοχή και
την καλύτερη λειτουργία των κοινωνιών
μας σήμερα, δυστυχώς όλο κι απονούν.
Τη θέση των κοινωνικών αρετών πασχί-
ζουν να υπερσκελίσουν , χωρίς ιδιαίτε-
ρη επιτυχία, οι θεολογικές τοιαύτες,
όπως η τυφλή πίστη, η ελπίδα στο
άτοπο, στο αόρατο, στο άπιαστο και η
αόριστη αγάπη, που ούτε οι αντιπρόσω-
ποι των θρησκειών ανά τον κόσμο για
τον συνάνθρωπο, άσε το θεϊκό, στην
ουσία στην καθημερινότητα έμπρακτα
εκδηλώνουν.
Μοντέρνες μορφές αρετής που
προπαγανδίζονται πολύ έντονα τα ΜΜΕ
στο σήμερα, είναι πάνω απ όλα η ανοχή
και η αλληλεγγύη κι κάποιες άλλες που
από το παρελθόν ξανά αναδύονται,
όπως η ευγένεια, η πίστη και λιγότερο η
μεγαλοψυχία, η ταπεινότητα κι η με-
τριοπάθεια.
Καθώς οι άνθρωποι είχαν νέα
ζητήματα και προβλήματα ν’ αντιμετ-
πίσουν, η σκέψη στους αιώνες εξελίχθη-
κε, οι επιστήμες άθισαν, οι σχέσεις
μεταξύ των ανθρώπων έγιναν πολύ πιο
πολύπλοκες και πιο δύσκολες. Τώρα
πια, ενάρτεος άνθρωπος θεωρείται
εκείνος που βρίσκει το μέτρο σε κάθε
συναίσθημα και σε κάθε ενέργεια, θα
έλεγα εγώ.
Η μέση οδός, έλεγε ο Αριστοτέλης,
είναι πάντα η καλύτερη και δεν πρέπει
να παρεκκλίνουμε από αυτήν, αν θέ-
λουμε να είμαστε ευτυχισμένοι. Όλες οι

αρετές είναι απαραίτητες και η ευτυχία
μας εξαρτάται από τον βαθμό στον ο-
ποίο έχουμε προσδεύσει ως άτομα σε
κάθε μία από αυτές.
Παιδεία, εκπαίδευση, αξίες, ευαι-
σθησίες, και στοχασμοί, χρειάζονται
καθημερινό βιωματικό πρακτικό υπόβα-
θρο, που σπρώχνει το άτομο στο να
ακολουθεί εν τέλει τον δρόμο της αρε-
τής και των από αυτή απορρεόντων
αξιών στην ζωή του.
Σήμερα αυτό λείπει τα μέγιστα
από την μοντέρνα, σε εισαγωγικά,
κοινωνία μας. Αντί αυτών προπαγανδί-
ζεται η υπερκατανάλωση και ο εύκο-
λος πλουτισμός χωρίς κόπο κατά κό-
ρον.
Η κρίση που βιώνουμε σήμερα
είναι επομένως αξιακή, ηθική, πρωτί-
στως παιδευτική, πνευματική και μετά
έπονται όλα τα άλλα. Εκεί εστιάζεται
το πρόβλημα, οι νέοι άνθρωποι σήμε-
ρα δεν έχουν πυξίδα, γιατί δεν τους τη
δώσαμε επαρκώς η μάλλον τους τη
στερήσαμε εμείς οι μεγαλύτεροι και
δεν διαμορφώνουν από την παιδική
τους ηλικία, λόγω της δικής μας αλλη-
γορίας, τα βιωματικά τα οποία μας
μεταφέρει ο Αριστοτέλης και τα σωστά
μέρη της παράδοσης του κάθε λαού.
Εάν θέλουμε να έχουμε καλύτερο μέλ-
λον, πρέπει να εστιάσουμε εκεί, στους
νέους ανθρώπους, στην Παιδεία που
αποτελεί το μέλλον της χώρας μας κι
όχι μόνο.
Την παιδεία με κεφαλαία και
χρυσά γράμματα θα πρέπει να την
γράφουμε ξανά, όπως και άλλες αρε-
τές που από το παρελθόν αναδύονται,
διότι η αξία τους είναι διαχρονική, μας
μεταφέρεται από το ένδοξο παρελθόν
μας και είναι περισσότερο από ποτέ
απαραίτητη για την επιβίωση και για
την σωστή λειτουργία μιας κοινωνίας,
που θέλει να εξυγιανθεί να είναι και
να παραμείνει και στο μέλλον απολύ-
τως υγιής.

Γαίαν έχεις ελαφράν
Απόστολε

Ξαφνικά και απρόσμενα, ανήμερα του Πάσχα 20-4-2025, αργά το βράδυ μετά από την εορταστική ημέρα οικογενειακής χαράς συγκεντρωμένων παππούδων, παιδιών και εγγονού Φοίβου, στο ξενοδοχείο του γαμπρού του στα παράλια Ανατολικού Πηλίου «Παππά Νερό», έφυγε ανυποψίαστος ο «Απόστολος Κατοίκος» κεραυνοβολημένος από «Ανακοπή Καρδιάς».

Ο Αποστόλης γεννήθηκε το έτος 1942 στο Μορφοβούνι στη μαύρη εποχή της Κατοχής, ως έκτος γιός πολύτεκνης οικογένειας με τέκνα κατά σειράν: Αριστοτέλη, Μαριάνθη, Βασίλη, Γιάννη, Σταύρο και Αποστόλη. Τελείωσε το Δημοτικό σχολείο στο χωριό με άριστα και το Γυμνάσιο Καρδίτσας.

Με πολλούς δισταγμούς για οικονομικούς λόγους, ενθαρρυνόμενος, όμως, από τα μεγαλύτερα αδέρφια του, συμμετείχε σε εξετάσεις και επιτυχών σε Νομική και Φιλοσοφική, σπούδασε με στερήσεις Φιλόλογος Καθηγητής, τελειώνοντας το έτος 1965.

Η μεταπολεμική εποχή, όμως, συνεχίζονταν με έντονες και απαγορευτικές διακρίσεις για διορισμούς στο Δημόσιο ατόμων με αμφίβολα πολιτικά φρονήματα, διότι ο πατέρας του Σεραφείμ υπήρξε Αντιστασιακός, δικάστηκε σε πολυετή φυλάκιση και ακολουθούσαν οι συνέπειες και στους επιγόνους.

Σημειωτέον, ότι το έτος 1946, συλληφθείς ο πατέρας Σεραφείμ από χωροφύλακες και παρακρατικές εθνικές ομάδες, κακοποιήθηκε τόσο πολύ στα Κανάλια, που αν δεν προλάβαινε ο πρώτος ξαδερφός του Δημητράκης Σανιδάς, που έσπευσε, όταν έμαθε, θα τον είχαν τελειώσει.

Στη συνέχεια καταδικάστηκε και φυλακίστηκε για πολ-λά χρόνια.

Η οικογένεια με τα πέντε αδέρφια, τη μάνα και την αδελφή τους Μαριάνθη, προσπαθούσαν παντοiotρόπως να συντηρηθούν και είχαν τη συμπάθεια των συγχωριανών.

Πάντρεψαν τη Μαριάνθη με τον Αγγελάκη Σκούφη «Ταπέ», ικανότατο εργάτη, πάντα με κέφι και αξιόλογο τραγουδιστή και χιουμορίστα.

Παντρεύτηκαν στη συνέχεια και τα αδέρφια και όλοι έκαναν αξιόλογες οικογένειες.

Ο Αποστόλης τελειώνοντας το Πανεπιστήμιο, στρατεύθηκε το έτος 1967, παίρνοντας την ειδικότητα ημιονηνού (μουλαρά) και όταν απολύθηκε πήγε στην Αθήνα και δίδαξε για χρόνια σε ονομαστά Φροντιστήρια και με την ευκαιρία συμμετείχε με τους άλλους στην Αθήνα πρωτοστάτες συγχωριανούς στην ίδρυση του Συλλόγου των Απανταχού Μορφοβουνιωτών.

Μετά τη μεταπολίτευση, τον Απρίλιο του έτους 1977 παντρεύτηκε με την Πόπη Ζούμπου από τα Κανάλια και το Νοέμβριο 1977 διορίστηκε επιτέλους στο Δημόσιο, τοποθετηθείς στον Αλμυρό Μαγνησίας και αφού επί πενταετία υπηρέτησε με αποσπάσεις σε Αλόνησο και αλλού, κατέληξε οριστικά στη Νέα Ιωνία Βόλου και από εκεί συνταξιοδοτήθηκε.

Όλα τα αδέρφια από νεαρά ηλικία συμμετείχαν στα πολιτιστικά του χωριού, σε θεατρικές παραστάσεις κ.λ.π. και τους χαρακτήριζε εύθυμο χιούμορ και κοινωνικότητα.

Διασκορπίστηκαν για εύρεση εργασίας κατόπιν ως μετανάστες εσωτερικού, οι Αριστοτέλης και Γιάννης στην Καρδίτσα, ο Σταύρος στην Αθήνα και οι Βασίλης και Αποστόλης στο Βόλο και τα καλοκαίρια συγκεντρώνονταν στο χωριό και είχαν τη ζηλευτή συνήθεια τις Κυριακές και γιορτές να συχναίνουν όλοι μαζί, σε ξεχωριστό πάντα τραπέζι, περιοδικά σε όλα τα καταστήματα του χωριού.

Πειράζοντας μάλιστα, κάποιοι συγχωριανοί το γαμπρό τους Αγγελάκη Σκούφη (Ταπέ), πώς συμβαίνει και τα κουινιάδια του είναι τόσο αγαπημένα μεταξύ τους και κάθονται πάντα όλοι μαζί, αυτός γελώντας τους απάντησε, ότι ο Σεραφείμ (πατέρας τους) δεν τους άφησε μεγάλη περιουσία να μοιράσουν, ένα χωράφι μόνο στην άκρη του χωριού είχε, στο οποίο και οι πέντε έκτισαν σπίτια κάνοντας δική τους γειτονιά, πουλώντας το μικρό παλιό σπίτι στο Κέντρο του χωριού.

Εγώ είχα συνομήλικο, συμμαθητή και φίλο τον αείμνηστο Βασίλη, πανέξυπνο και με ανεξάντλητο χιούμορ, τον οποίο διέκοψε η οικογένεια στην Τρίτη τάξη Δημοτικού το έτος 1942 και αργότερα αστειευόμενοι αυτοσαρκάζονταν λέγοντας «...εμένα με πήραν γίδες να φυλάω από μικρός, για να τρώμε γάλα...», ενώ ήταν πολύ καλός μαθητής και η φιλία μας κράτησε μέχρι το τέλος του, όπως και με τον Αποστόλη και συνεχίζεται με τους επιζώντες τώρα δύο, Γιάννη και Σταύρο.

Να είστε αναπαυμένοι φίλοι μου αγαπημένοι.

Ηλίας Νασιάκος

Μορφοβουνιώτικη ΦΩΝΗ

Η εφημερίδα είναι δική σας! Στείλτε μας τα νέα σας, τις απόψεις σας, τις παρατηρήσεις σας στο email morfovuni@yahoo.gr ή στη σελίδα μας στο Facebook μέχρι τις 10 Σεπτεμβρίου 2025 ώστε να δημοσιευθούν στο επόμενο φύλλο.

ΔΙΑΦΗΜΙΖΟΜΕΝΟΙ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΕΣ

Παρακαλούμε τους διαφημιζόμενους επαγγελματίες να συνδράμουν στην έκδοση της εφημερίδας στον λογαριασμό με αριθμό IBAN GR 46 0140 3610 3610 0200 2012 249

ΤΡΑΠΕΖΑ ALPHA BANK

MONOTEXNI
• ΜΟΝΩΣΕΙΣ • ΣΤΕΓΑΝΟΠΟΙΗΣΕΙΣ
• ΘΕΡΜΟΜΟΝΩΣΗ
• ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ ΤΑΡΑΤΣΩΝ • ΑΦΡΟΜΠΕΤΑ
ΒΑΣΙΛΗΣ ΠΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΣ
ΤΗΛ.: 210 7704369 - ΚΙΝ.: 6937 805 626
ΕΛΑΡ: ΜΕΣΟΓΕΙΩΝ 76

ΚΡΕΟΠΩΛΕΙΟ
ΤΑ ΑΓΡΑΦΑ
Αποστόλης Δ. Καπερώνης
Μεσσηνολίτικα λουκάνικα με πράσο
Τμώλου και Γρηγορίου Ε' 74
Βύρωνα
Τηλ.: 210 76 66 375
Οικ.: 210 76 59 336 & 210 76 61 713

ΔΗΛΩΣΗ ΔΗΜΑΡΧΟΥ ΓΙΑ ΤΑ 100 ΦΥΛΛΑ ΤΗΣ ΜΟΡΦΟΒΟΥΝΙΩΤΙΚΗΣ ΦΩΝΗΣ

Με συγκίνηση χαιρετίζω την έκδοση του 100ού φύλλου της εφημερίδας του χωριού μας "Μορφοβουνιώτικη Φωνή", με την οποία με συνδέουν μνήμες από την έκδοση των πρώτων φύλλων στην Ηλιούπολη, τότε ως «Βουνεσιώτικη Φωνή».

Νοιώθω επίσης συγκίνηση για τις μνήμες κοινών αγώνων για την Ανάπτυξη του Τόπου.

Η εφημερίδα των απανταχού Μορφοβουνιωτών δεν είναι απλά ένα μέσο ενημέρωσης, είναι ο ψυχικός σύνδεσμος με την Κοινότητα καταγωγής μας και τα μέλη όπου γης. Είναι το έντυπο που συγκινεί με τα κείμενά του, διότι μας θυμίζει την αφετηρία μας, την Ιστορία μας, τα ήθη και τα έθιμα, τις σκέψεις όπως οι αρθρογράφοι εκτιμούν. Συνάμα είναι η προσδοκία για ένα καλύτερο Μέλλον έτσι όπως αυτό έρχεται μέσα από τις ειδήσεις, η αισιοδοξία για Πρόοδο και ευημερία.

Για το λόγο αυτό ψηφιοποιήσαμε όλα τα φύλλα της εφημερίδας «Βουνεσιώτικης» και «Μορφοβουνιώτικης Φωνής», τα οποία είναι διαθέσιμα ελεύθερα σε ηλεκτρονική μορφή από την ιστοσελίδα του Δήμου. Εννοείται ότι το ίδιο έγινε και για τις εφημερίδες των άλλων χωριών του Δήμου μας.

Ως Βουνεσιώτης, απο καρδιάς ευχαριστώ όλους όσοι κατά καιρούς μόχθησαν για την εφημερίδα, όλους όσοι οικονομικά στηρίζουν την έκδοση διαχρονικά, όλους όσοι αρθρογραφούν και διασφαλίζουν την συνέχειά της! Εύχομαι να τα χιλιάσει τα φύλλα η εφημερίδα μας και να μείνει πάντα ζωντανή η «Φωνή» όλων των Βουνεσιωτών!

Παναγιώτης Νάνος
δήμαρχος Λίμνης Πλαστήρα

ΤΑ ΝΕΑ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΛΙΜΝΗΣ ΠΛΑΣΤΗΡΑ ΕΙΔΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΟ ΜΟΡΦΟΒΟΥΝΙ

ΟΛΟΚΛΗΡΩΘΗΚΕ Η ΑΝΑΠΛΑΣΗ ΣΤΟ ΜΝΗΜΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΣΥΜΦΙΛΙΩΣΗΣ ΣΤΟ ΒΟΥΝΕΣΙ

Ολοκληρώθηκε η αισθητική ανάπτυξη της ανατολικής εισόδου του χωριού, επάνω από το Αστυνομικό Τμήμα, στο χώρο του Μνημείου Εθνικής Συμφιλίωσης. Το μόνο που απομένει είναι να τοποθετηθούν στο μνημείο τα ονόματα όσων χάθηκαν στον Εμφύλιο και μικρή παρέμβαση στη βρύση που είχε ανεγείρει ο Βαγγέλης Κυρίτσης (πιλότος) στη μνήμη του πατέρα του Βασίλη. Τοποθετήθηκε πέτρινο πεζούλι κατά μήκος του δρόμου, έγινε φυτοτεχνική παρέμβαση, στο χώρο, ενσωματώθηκε η βρύση και τίστηκαν πεζούλια στα δέντρα, κ.α. τοποθετήθηκε ιστός σημαίας, κ.α. Τα ονόματα όσων χάθηκαν στον Εμφύλιο θα γραφούν σε μαρμάρινη πλάκα η οποία θα τοποθετηθεί πριν τον Αύγουστο, έπειτα από απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου.

ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΔΗΜΟΥ ΛΙΜΝΗΣ ΠΛΑΣΤΗΡΑ - ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΤΕΡΓΕΣΤΗΣ θεμελιώθηκε με την 4ήμερη επίσκεψη και φιλοξενία των Ιταλών φοιτητών στις κατασκηνώσεις της Νεράϊδας. Ο λόγος της επίσκεψης ήταν να γνωρίσουν το Υπαίθριο Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης στο Μορφοβούνι. Ξεναγήθηκαν από το δήμαρχο και εικαστικό επιμελητή κ. Π. Νάνο, ο οποίος παρουσίασε την ταυτότητα, το περιεχόμενο και τους συμβολισμούς των έργων. Επίσης έκαμε αναφορά στην ιστορικότητα της περιοχής, παρουσίασε έργα με ανάλογο περιεχόμενο. Ιδιαίτερα στάθηκε στην τραγική ιστορία Ιταλικής Κατοχής, το κάψιμο των χωριών αλλά το δράμα της Μεραρχίας Πινερόλο, η οποία διασώθηκε χάρη στην υπέρβαση του τοπικού πληθυσμού.

Την διπλή μετάφραση έκαναν οι συνοδοί καθηγητές κ. Μαρία Κασσωτάκη και ο Ελληνιστής κ. Giakomo Klein. Ως αντίδωρο της φιλοξενίας, οι φοιτητές θα μεταφράσουν στην Ιταλική γλώσσα κείμενα του Δήμου Λίμνης Πλαστήρα, τα οποία προορίζονται για την Ιταλική τουριστική αγορά.

Τριάντα (30) φοιτητές στο Μορφοβούνι,

νι, επισκέφθηκαν το Υπαίθριο Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης και ξεναγήθηκαν από το δήμαρχο. Οι φοιτητές ήταν από Πανεπιστήμια της Ιταλίας, Ισπανίας, Φιλανδίας, Πολωνίας, Σερβίας, Τουρκίας Ελλάδας στο πλαίσιο Ευρωπαϊκού Εκπαιδευτικού Προγράμματος ERASMUS. Νέοι από την Ευρώπη έμειναν στις κατασκηνώσεις της Νεράϊδας αντάλλαξαν γνώσεις, ιδέες μέσα από εκπαιδευτικό πρόγραμμα με θέμα το Φυσικό Περιβάλλον και την εικονική πραγματικότητα.

Άλλα 75 παιδιά από το Δημοτικό Σχολείο Αγναντερού συνοδευόμενα και τους δασκάλους επισκέφθηκαν το Υπαίθριο Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης. Γέμισε το Στεφάνι παιδιά τα οποία για πρώτη φορά άκουσαν ένα διαφορετικό μάθημα για την σχέση Φύσης και Τέχνης.

Η ΑΛΗΘΕΙΑ ΓΙΑ ΤΟ ΧΙΟΝΟΔΡΟΜΙΚΟ: Ένταση προκάλεσε η απομάκρυνση του ανεργού από 10ετίες αναβατήρα στη θέση «Καραμανώλη», στο χιονοδρομικό, για τον οποίο ο ΕΟΤ από το 2014 είχε κρίνει ακατάλληλο. Το Δασαρχείο Καρδίτσας έπειτα από ανώνυμη επιστολή που υπογράφει «Αγανακτισμένος Δημότης», προέβη σε μήνυση κατά της αντιδημάρχου κ. Ξηροφώτου, με άμεση εντολή απομάκρυνσης του παράνομου αναβατήρα (ΛΙΦΤ). Είναι γνωστό σε όλους ότι ουδέποτε έγιναν μελέτες για χιονοδρομικό κέντρο, και η χωρίς άδεια τοποθέτηση του αναβατήρα και η ανυπαρξία συνοδών εγκαταστάσεων, πέραν της αδυναμίας λειτουργίας Χιονοδρομικού κέντρου, εμπόδιζε διαχρονικά το Δήμο να μπορεί νόμιμα να εκτελεί εργασίες συντήρησης και επισκευών αυτού. Λόγω της μακρόχρονης αδράνειας σημειώθηκαν φθορές και βλάβες, ενώ υπήρξαν και φαινόμενα κλοπής καλωδίων χαλκού κ.λ.π.. Τα παραπάνω είχαν ως αποτέλεσμα ο αναβατήρας να είναι επικίνδυνος, ενώ η πρόκληση ατυχήματος βάρυνε ηθικά και νομικά το Δήμο.

Η παρούσα δημοτική αρχή παρέλαβε μια προβληματική υποδομή και στο πλαίσιο ανάπτυξης του θεματικού χιονοδρομικού τουρισμού, σχεδιάζει νόμιμο Κέντρο Εμπειρίας Χιονιού (δεν πληρούνται προδιαγραφές για Χιονοδρομικό Κέντρο) και έχει προβεί στις εξής ενέργειες:

Α) Ενέταξε χρήση γης για Κέντρο Εμπειρίας Χιονιού στα Τοπικά Πολεοδομικά Σχέδια, να λυθεί δια παντός το πρόβλημα αδειοδότησεων.

Β) Έχει ενταχθεί επένδυση 230.000 € στο Αναπτυξιακό Πρόγραμμα Αγράφων για την αξιοποίηση της περιοχής.

Γ) Είναι σε εξέλιξη μελέτη αναβάθμιση του Ορειβατικού Καταφυγίου και δημιουργία Κέντρου Εμπειρίας Χιονιού.

Αυτή είναι η αλήθεια και ο καθένας ας βγάλει καλοπροαίρετα τα συμπεράσματά του.

Με επιτυχία πραγματοποιήθηκε στο Μορφοβούνι ημερίδα για Καινοτόμες Καλλιέργειες, η οποία οργανώθηκε με την συνεργασία Πανεπιστημίου Θεσσαλίας και Δήμου Λίμνης Πλαστήρα. Κεντρικός ομιλητής ήταν ο καθηγητής Δενδροκομίας κ. Αλέξης Παπαχατζής, Πρόεδρος στο Τμήμα Γεωπονίας-Αγροτεχνολογίας του ΠΘ και Διευθυντής του θεσμοθετημένου Εργαστηρίου HortLab, Δενδροκτητευτικών & Εδαφικών Πόρων

Το καλωσόρισμα έκαμε η αντιδήμαρχος κ. Γ. Ποδηματά, η οποία αναφέρθηκε στην αναγκαιότητα της εκδήλωσης και στο έμπρακτο ενδιαφέρον του Δήμου για την ενθάρρυνση των παραγωγών για τις εξελίξεις στην παραγωγή και την Οικονομία.

Ακολούθως ο δήμαρχος κ. Νάνος είπε ότι είναι μία ακόμα ενημερωτική εκδήλωση για την ανάπτυξη της Αγροτικής Παραγωγής, της μεταποίησης και διάθεσης αγροδιατροφικών αγαθών στην Τουριστική αγορά.

Ο δήμαρχος μίλησε για την ανάγκη ισορροπης ανάπτυξης όλων των τομέων στο

Δήμο Λίμνης Πλαστήρα. Αναφέρθηκε στο πρόγραμμα “Επιστροφή στην Πατρίδα”, την “Τράπεζα Γης”, τις πρωτοβουλίες για την ανάπτυξη μορφών κοινωνικής και αλληλεγγύης οικονομίας. Τέλος, αναφέρθηκε στην προσπάθεια αξιοποίησης δημοτικών δασών άγριας καστανιάς και μετατροπή σε ήμερα συνεταιριστικά καστανομερίδια, με στόχο την δημιουργία πρόσθετου εισοδήματος για τους μόνιμους κατοίκους και την δημιουργία κινήτρων επανακατοίκησης των χωριών.

ΞΕΚΙΝΗΣΕ ΝΕΟ ΕΡΓΟ LEADER ΣΤΟ ΜΟΡΦΟΒΟΥΝΙ

Υπογράφηκε δημόσια σύμβαση για την εκτέλεση στο Υπαίθριο Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης, προϋπολογισμού 255.000 €. Το έργο χρηματοδοτείται από το Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης της Ελλάδος (2014-2020) με την συγχρηματοδότηση του Leader.

Ανάδοχος του έργου μετά από δημόσια διαγωνιστική διαδικασία η εταιρία «Αλκ. Σπανός & Σια ΕΤΕ», με έκπτωση 22,14% και υποχρέωση το έργο να παραδοθεί σε 5 μήνες. Τη μελέτη συνέταξε η μηχανικός κ. Θέη Κανδύλα, ειδική συνεργάτιδα του δημάρχου Λίμνης Πλαστήρα. Με την ολοκλήρωση εξασφαλίζονται υποδομές για περαιτέρω ανάπτυξη του Υπαίθριου Μουσείου Σύγχρονης Τέχνης Λίμνης Πλαστήρα, όπου πρόσφατα τοποθετήθηκαν έργα από το 1ο Διεθνές Συμπόσιο Γλυπτικής. Το έργο ξεκίνησε με την διαμόρφωση των χώρων παρέμβασης και με την βελτίωση των καιρικών συνθηκών και την αύξηση της θερμοκρασίας θα γίνουν οι πλακοστρώσεις και άλλα έργα που προβλέπονται στη μελέτη.

ΞΕΡΕΥΝΗΘΗΚΕ ΓΙΑ ΠΡΩΤΗ ΦΟΡΑ Η ΣΠΗΛΙΑ ΣΤΟ «ΣΤΕΦΑΝΙ» ΜΟΡΦΟΒΟΥΝΙΟΥ

Η αξιοποίηση των σπηλαίων της παραλίμνιας περιοχής και η ανάδειξή τους ως αυτοτελή θεματικό τουριστικό προορισμό, είναι ο στόχος του Δήμου Λίμνης Πλαστήρα. Πέρα από τα γνωστά σπήλαια, ξεκίνησε η χαρτογράφηση άγνωστων μέχρι σήμερα σπηλαίων. Για πρώτη φορά εξερευνήθηκε το σπήλαιο στη θέση «Στεφάνι» Μορφοβουνίου, κάτω από το Υπαίθριο Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης. Έξη (6) έμπειρα στελέχη του Συλλόγου Σπηλαιολογίας Αθηνών "Υπό - Κόσμος", 4 άντρες και 2 γυναίκες, κατέβηκαν για πρώτη φορά και μελέτησαν την σπηλιά. Αρχηγός της αποστολής ήταν ο καταγόμενος από το Μορφοβούνι Γιώργος Καφαντάρης, ο οποίος με άλλους έμπειρους σπηλαιολόγους πραγματοποίησαν κατακόρυφη κατάβαση.

Η επίσκεψη έγινε έπειτα από προσωπικό ενδιαφέρον του δημάρχου Λίμνης Πλαστήρα, ο οποίος συνόδευσε την ομάδα και υπέδειξε την είσοδο. Στόχος της εξερεύνησης είναι να διαπιστωθεί αν έχει τουριστικό ενδιαφέρον, έτσι ώστε να συνδυαστεί με το Υπαίθριο Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης και να ενταχθεί το σπήλαιο στο Μορφοβούνι στην αλυσίδα των άλλων σπηλαίων που σύντομα θα αναδειχθούν σε προορισμό.

Πρόκειται για ανεξερεύνητο σπηλαίο-βάραθρο 21 μέτρα ύψος, ξεκινά από την είσοδο με χαρακτηριστικά πηγαδιού και στη συνέχεια ανοίγει ο θόλος. Είναι ζωντανό σπήλαιο, με όμορφα ανάγλυφα και ενδιαφέροντα χαρακτηριστικά, χωρίς σταλακτίτες, με μικρό σχετικά θόλο και έκταση. Από την εξερεύνηση προκύπτει ότι πρόκειται για το πρώτο επιπεδο του σπηλαίου, το οποίο οδηγεί σε άλλο ή και άλλα επίπεδα. Η συνέχιση εμποδίζεται από πτώσεις/ρίψεις πέτρας οι οποίες έγιναν δεκαετίες πριν, οπότε έκλεισε η είσοδος καθιστώντας αδύνατη τη συνέχιση της εξερεύνησης.

Αξίζει να σημειωθεί ότι η ύπαρξη του σπηλαίου θρυλούνταν από τα πολύ παλαιά χρόνια, ενώ η είσοδος αποκαλύφθηκε τυχαία το 1970. Την δεκαετία του 1990 Μορφοβουνιώτης ορειβάτης (Κ. Μπακαλάκος) επιχείρησε να καταβάσει με σχοινί βιντεοκάμερα, η οποία καταγράψε μέρος της εισόδου, χωρίς όμως να υπάρξει ολοκληρωμένη εικόνα. Για πρώτη φορά (17/5/2025) κατέβηκαν ειδικοί, εξ αυτών η αρχιτέκτονας – σπηλαιολόγος κ. Μαριάνθη Πανατζή προέβη σε φωτογράφιση, βιντεοσκόπηση και χαρτογραφική αποτύπωση της σπηλιάς. Η ομάδα θα παραδοθεί στο δήμαρχο επίσημη έκθεση με τα ευρήματα για την διαχείριση του σπηλαίου.

ΟΛΟΚΛΗΡΩΘΗΚΕ Η ΜΕΛΕΤΗ ΓΕΩΛΟΓΙΚΗΣ ΚΑΤΑΛΛΗΛΟΤΗΤΑΣ ΓΙΑ ΤΟ ΜΟΡΦΟΒΟΥΝΙ την οποία συνέταξε η εταιρία «ΚΑ.ΠΑ. ΜΕΛΕΤΗΤΙΚΗ Ο.Ε.», έπειτα από ανάθεση του Δήμου Λίμνης Πλαστήρα. Η μελέτη είναι αναγκαία προϋπόθεση για την διασφάλιση του δομημένου περιβάλλοντος του οικισμού από φυσικά καταστροφικά φαινόμενα, «αποκαλύπτοντας» τις επισφαλείς περιοχές σε μελλοντικά καταστροφικά φυσικά φαινόμενα,

Η μελέτη συνιστά «πιλότο» για αποκατάσταση ζημιών και αποζημίωσης φυσικών προσώπων του Μορφοβουνίου που επλήγη από κατολισθητικά φαινόμενα του “Daniel” καθώς υποδεικνύει τις ασφαλείς περιοχές προς δόμηση. Επίσης στα πλαίσια της μελέτης προτείνονται το είδος και η θέση μελλοντικών παρεμβάσεων που είναι αναγκαία για την προστασία του οικισμού από κατολισθήσεις. Τέλος τα ευρήματα της μελέτης είναι πολύτιμα και για την ολοκλήρωση του Ειδικού Πολεοδομικού Σχεδίου (ΕΠΣ)του Δήμου Λίμνης Πλαστήρα, καθώς είχε τεθεί ως προϋπόθεση από τις αρμόδιες υπηρεσίες του ΥΠΕΝ.

Η μελέτη αφού αναλύει μια σειρά Γεωμορφολογικών, Γεωλογικών, Σεισμοτεκτονικών και Υδρογεωλογικών παραμέτρων, κατηγοριοποιεί το οικισμό σε ζώνες γεωλογικής καταλληλότητας, σχετικές με την δόμηση και τις συναφείς χρήσεις. Ειδικότερα χαρακτηρίζονται:

α) Περιοχές κατάλληλη για δόμηση χωρίς προϋποθέσεις, δηλ. ειδικά έργα αντιστηρίξεων κατά τις θεμελιώσεις κτιρίων και τεχνικών έργων.

β) Κατάλληλων για δόμηση υπό προϋποθέσεις (π.χ. κατασκευή προτεινομένων προστατευτικών έργων ή λήψη άλλων μέτρων προστασίας).

γ) Αμφίβολης καταλληλότητας για δόμηση εκτάσεις, για τις οποίες η δόμηση κρίνεται υψηλά επισφαλής και απαιτούνται συγκεκριμένα μέτρα και μελέτες ώστε να εξασφαλιστεί η σταθερότητα των περιοχών αυτών έναντι φυσικών κινδύνων.

Τις επόμενες ημέρες η μελέτη θα αποσταλεί στην Αποκεντρωμένη Διοίκηση Θεσσαλίας – Στερεάς Ελλάδας προς έγκριση από τον Συντονιστή της. Επιπρόσθετα ήδη έχει αποσταλεί στην ανάδοχο εταιρία του Ε.Π.Σ. Λίμνης Πλαστήρα.

Ο κ. Νάνος απέστειλε υπόμνημα στο Υπουργείο Εσωτερικών και Περιβάλλοντος, με το οποίο ζητά χρηματοδότηση 2,1 εκατ. ευρώ για τρία έργα υψηλής σημασίας για την ενίσχυση της ευστάθειας του οικισμού Μορφοβουνίου, τα οποία αποτελούν αδήριτη ανάγκη. Αυτά είναι:

1ο έργο αδήριτης ανάγκης, σύμφωνα με την Γεωλογική Μελέτη είναι η κατασκευή ανασχετικών φραγμάτων στο ανατολικό ρέμα του χωριού, από το εξωκλήσι του Άγ. Νικόλαου μέχρι τα τελευταία σπίτια της συνοικίας «Κοντοστεργιέικα», καθώς πρόκειται για περιοχή ιδιαίτερης τρωτότητας σε μελλοντικά κατολισθητικά φαινόμενα. Το έργο είναι ιδιαίτερης τεχνικής δυσκολίας καθ’ ότι δεν υπάρχει πρόσβαση σε μηχανήματα έργων και οι μεταφορές των υλικών και οι εργασίες θα πρέπει να γίνουν με χειρωνακτικά μέσα.

2ο έργο υψηλής σημασίας είναι η υλοποίηση προγράμματος εκτεταμένης δενδροφύτευσης με βαθύριζα φυτά, στα σημεία όπου έχουν ήδη πληγεί από κατολισθήσεις αλλά και στις υπώρειες του οικισμού σε όλες τις ιδιωτικές και δημοτικές εκτάσεις, χωράφια, οικόπεδα και ρέματα στο Μορφοβούνι και άλλες κοινότητες στις οποίες σημειώθηκαν ανάλογες κατολισθήσεις. Οι παρεμβάσεις αυτού του είδους στοχεύουν στην συγκράτηση του εδάφους και την μετρίαση των ολισθήσεων.

3ον Χρηματοδότηση των έργων που προβλέπονται από την Γεωτεχνική μελέτη που ήδη έχει συνταχθεί για τις περιοχές που έχουν πληγεί από καταστροφικά φαινόμενα και περιλαμβάνουν ως επί το πλείστο πασσαλοτοιχίες. Πρόκειται για έργα που αναμένεται να αυξήσουν σε σημαντικό βαθμό την ασφάλεια του οικισμού έναντι κατολισθητικών φαινομένων (ιδίως περιοχών που έχουν ήδη πληγεί). Ο προϋπολογισμός του έργου, σύμφωνα πάντα με την μελέτη, ανέρχεται σε 770.000 €.

Εθνικές Ομάδες που έδρασαν στην περιοχή του Βουνεσίου την περίοδο 1945 έως 1947
του Αγαπητού Κυρίτση Δημήτρη

Αμέσως μετά την παράδοση των όπλων από τον ΕΛΑΣ στις 28 Φεβρουαρίου του 1945, ξεκίνησαν τη δράση τους οι «Εθνικές Ομάδες». Στην περιοχή της Καρδίτσας και των Αγράφων, οι ομάδες που έδρασαν ήταν των Βουράλη, Σούρλα, Τσιαντούλα, Μάργαρη, Βοΐδαρου Μόκα, Θέου κ.α. Στην αρχή οι επιθέσεις γίνονταν σε χωριά του κάμπου, γιατί στα ορεινά φοβόντουσαν την αντίδραση των αντιστασιακών. Μετά όμως τον Μάη, οι επιθέσεις ξεκίνησαν και στα χωριά των Αγράφων, με πρώτο στόχο το Βουνέσι, που το θεωρούσαν άνδρο των Κομμουνιστών, αλλά και για να πάρουν εκδίκηση για τον αφοπλισμό του Κωστόπουλου και την εκτέλεση από τον ΕΛΑΣ των Βιλαέτη, Μάργαρη και Τσιχλάκη. Θεωρείτο κατόρθωμα για τους επικεφαλής των παρακρατικών αυτών ομάδων η εισοδός τους στη Μικρή Μόσχα και το χτύπημά της.

Κατά την περίοδο της «Λευκής Τρομοκρατίας» στην περιοχή της Νευρόπολης και ιδιαίτερα του Βουνεσίου, έδρασαν κυρίως τρεις «Εθνικές Ομάδες»: η του Κωνσταντίνου Βοΐδαρου, του Κωνσταντίνου Μόκα και του Χαράλαμπου Θέου, οι οποίες εισέρχονταν τακτικά στο χωριό, επιτίθεντο και ξυλοκόπησαν αθώους ανθρώπους, πραγματοποιούσαν πολλές λεηλασίες σπιτιών και αρπαγές ζώων, κυρίως αγωνιστών της Εθνικής Αντίστασης, και ευθύνονται για τους θανάτους του Θωμά Καραθάνου, Γιαννάκου Κωνσταντίνου και Γιάννου Τσαντούλα.

Βοΐδαρος Κωνσταντίνος

Ο Κωνσταντίνος Βοΐδαρος ήταν οπλαρχηγός του ΕΔΕΣ την περίοδο της κατοχής, επικεφαλής ένοπλης ομάδας αντικομμουνιστών. Μετά την απελευθέρωση, ανασυγκρότησε την ομάδα του και από τις 15 Ιουλίου 1945 διενεργούσε επιδρομές στα ορεινά χωριά των Αγράφων. Επικεφαλής των «Εθνικοφρόνων» που περικύκλωσαν τον Άρη Βελουχιώτη στο φαράγγι της Μεσούντας, με τη συμμετοχή της ομάδας του Μόκα. Η ομάδα του Βοΐδαρου εισέβαλε και λεηλάτησε το Βουνέσι στις 29-5-1947. Ευθύνεται για το θάνατο του Γιάννου Τσιαντούλα.

Το μοναδικό στοιχείο που υπάρχει για τον Βοΐδαρο είναι μια επιστολή που έστειλε στον Γερμανό φρούραρχο της Άρτας. Η αναφορά του αυτή έπεσε στα χέρια του ΕΛΑΣ. Την παρουσιάζω όπως ακριβώς γράφτηκε:

ΕΛΑΣ . Την παρουσιάζω όπως ακριβώς γράφτηκε.

«εμή η μη κομμουνισταί δεν χιτπάμε τους Γερμανούς δεν έχομε τίποτα με τα Γερμανικά στρατεύματα. Μόνο εμης πολεμάμε τους κομμουνιστάς και αμήτες.

Εμείς οι καθαρί φασιστέ δεν σας πειράζομη ποτέ. Έχετε το λόγω της ελληνικής μας τιμής.... Κύριε Φρούραρχε σας κάνω έκλιση δια των ελληνικόν, να σκοτώνετε και να τιμωρίτε τους κομμουνιστέ και όχι όλους τους έλληνας, διότι δεν ύμαστε όλη εχθρί σας και πάλην σας δίδομε τον λόγον μας ότι δεν πιράζομε Γερμανούς στρατιώτας»

Ο Κώστας Βοΐδαρος πέθανε το 1961 στην Άρτα.

Ομάδα του Κωνσταντίνου Μόκα

Ο Μόκας καταγόταν από τα Μικρά Βραγκιανά Καρδίτσας. Αγράμματος, δεν πήγε ποτέ σχολείο. Την περίοδο της κατοχής δημιούργησε αντικομμουνιστική ομάδα που δρούσε στην περιοχή της Ηπείρου κοντά στον Ζέρβα. Μετά την απελευθέρωση, επικεφαλής ομάδας «Εθνικοφρόνων» συνέχισε τη δράση του πλιατσικολογώντας χωριά της Ηπείρου και των Αγράφων. Η ομάδα του συμμετείχε στον εγκλωβισμό του Άρη στη Μεσοούντα και στον αποκεφαλισμό του. Μαζί με τον Γιώργο και Βενιζέλο Στάθη μετέφερε τα κεφάλια του Άρη και του Τζαβέλα στον Σταθμό Χωροφυλακής στην Πύλη Τρικάλων και από εκεί στα Τρίκαλα, όπου κρεμάστηκαν στον φανοστάτη. Τέλος, από τα Τρίκαλα με-

τέφεραν τα κεφάλια στην Αθήνα για να ει-σπράξουν την αμοιβή της επικήρυξης.

Από την κυβέρνηση τους πρότειναν, για λόγους ασφαλείας, να μην επιστρέψουν στα Βραγκιανά, γιατί κινδύνευε η ζωή τους. Τους προσφέρθηκαν κρατικές θέσεις. Ο Βενιζέλος Στάθης έμεινε στην Αθήνα και διορίστηκε φύλακας στις φυλακές Αβέρωφ, ενώ ο Μόκας με τον Γιώργο Στάθη επέστρεψαν στα Βραγκιανά και συνέχισαν τη δράση τους μέχρι τον Σεπτέμβριο του 1946.

Για τη συμμετοχή του στο θάνατο του Άρη, η ζωή του στο χωριό απειλούνταν από οπαδούς του ΕΑΜ. Τον Σεπτέμβριο του 1946 έφυγε από το χωριό του και κρύφτηκε για ένα διάστημα στο χωριό Κέδρος Ευρυτανίας, στο σπίτι της αδερφής του, όπου ήταν παντρεμένη. Τα Χριστούγεννα του 1946, επιστρέφοντας στα Βραγκιανά για να ανασυγκροτήσει την ομάδα του, έπεσε σε ενέδρα ανταρτών και εκτελέστηκε.

Η ομάδα Μόκα (Μόκας 4ος από δεξιά. Έχει στη μέση του το μαχαίρι και στο δεξί χέρι κρατά τον μαύρο σκούφο του Άρη Βελουχιώτη). Η φωτογραφία είναι τραηγμένη αμέσως μετά τον αποκεφαλισμό του καπετάνιου του ΕΛΑΣ.

Η κόρη του Κωνσταντίνου Μόκα, Κωνσταντίνα, η οποία γεννήθηκε λίγες ημέρες μετά τον θάνατο του πατέρα της (1-1-1947), το 2006 μου παραχώρησε στο Μουζάκι Καρδίτσας την παρακάτω συνέντευξη για τον πατέρα της:

«Ο πατέρας μου, Κωνσταντίνος Μόκας, γεννήθηκε το 1909 στα Μικρά Βραγγιανά Ευρυτανίας. Ήταν μοναχογιός του Ιωάννη και της Αγγελικής Μόκα, που είχαν ακόμα τέσσερα κορίτσια.

Ο παππούς μου ήταν κτηνοτρόφος. Ο πατέρας μου δεν ασχολήθηκε ποτέ με την κτηνοτροφία και δεν πήγε ποτέ στο σχολείο, δεν ήξερε καθόλου γράμματα. Το 1930 πήγε φαντάρος. Επιστρέφοντας, παντρεύτηκε με την μητέρα μου, Αγορίτσα, και απέκτησαν επτά παιδιά: τον Νίκο (1934), Παύλο (1936), Ευριπίδη (1938), Σωτήρη (1940), Χρυσούλα (1943), Γεωργία (1945) και εμένα, Κωνσταντίνα (1947).

Η Χρυσούλα είναι η μητέρα της γνωστής τραγουδίστριας Θ.Ε.

Στην Κατοχή, ο πατέρας μου συνελήφθη από την Χωροφυλακή μαζί με τον συγχωριανό του, Γιώργο Στάθη (ξάδερφος της γυναίκας του), για ζωοκλοπές. Πέρασε δικαστήριο και καταδικάστηκε. Οδηγήθηκε στις φυλακές Αβέρωφ στην Αθήνα, όπου παρέμεινε για δύο χρόνια. Οι Γερμανοί τους πήραν για εκτέλεση, όμως στη διαδρομή κατόρθωσαν να αποδράσουν, μαζί με τον Γιώργο Στάθη, και με τα πόδια να επιστρέψουν στο χωριό.

Στο χωριό, μαζί με τον Στάθη, οργάνωσαν αντιστασιακή ομάδα. Η ομάδα ήρθε σε επαφή και συνεργάστηκε με τον Ζέρβα. Εκεί, στον Ζέρβα, γνώρισε και τον Κώστα Βοΐδαρο και έγιναν φίλοι.

Μετά την Κατοχή, η ομάδα του δρούσε στην περιοχή μας και συνεργαζόταν με τον Βοΐδαρο. Τον Ιούνιο του 1945 περικύκλωσαν τον Άρη Βελουχιώτη στο Μυρόφυλλο και

προσπάθησαν να τον συλλάβουν. Πριν, είχαν συλλάβει τον Δράκο, μαυροσκούφη του Άρη. Όταν ο Άρης έμεινε μόνος με τον Τζαβέλα, ο πατέρας μου με τον Βοΐδαρο άκουσαν ένα κρότο από την χειροβομβίδα που έσκασε και με την οποία αυτοκτόνησαν. Ο πατέρας μου με τον Βοΐδαρο πήραν μαζί τους τον Δράκο και πήγαν στο μέρος που ήταν ο Άρης με τον Τσαβέλλα. Ο πατέρας μου πήρε τον σκούφο, τα κιάλια και το χρυσό μαχαίρι που είχε ο Άρης και έδωσαν εντολή στον Δράκο να τους κόψει τα κεφάλια. Την στιγμή που αυτός έκοβε τα κεφάλια είπε: “Κοίτα, αρχηγέ, εγώ που φιλούσα αυτό το κεφάλι, τώρα στο κόβω...”

Πήραν τα κεφάλια, τα έπλυναν στο ρέμα και τα έβαλαν σε ένα σακίδιο με αλάτι. Ο πατέρας μου, μαζί με τον Γιώργο Στάθη και τον Βενιζέλο Στάθη, τα μετέφεραν στον Σταθμό Χωροφυλακής στην Πύλη Τρικάλων. Εκεί, ενώ αυτοί συνομιλούσαν με τον διοικητή, ένας χωροφύλακας τους τα έκλεψε. Μετά από άγριο ξυλοδαρμό, τους τα επέστρεψε. Έφυγαν από την Πύλη, μεταφέροντας τα κεφάλια στα Τρίκαλα, όπου τα κρέμασαν στον φανοστάτη. Από εκεί, ο πατέρας μου, μαζί με τον Γιώργο και τον Βενιζέλο Στάθη, πήραν τα κεφάλια, τα μετέφεραν στην Αθήνα και τα παρέδωσαν στην κυβέρνηση, για να εισπράξουν την αμοιβή της επικήρυξης. Τα χρήματα που εισέπραξαν ήταν πάρα πολλά, τρία τσουβάλια. Στην Αθήνα η κυβέρνηση τους πρότεινε να μείνουν εκεί, να μην επιστρέψουν στο χωριό και θα τους διόριζαν σε διάφορες κρατικές θέσεις. Ο Βενιζέλος Στάθης έμεινε στην Αθήνα και διορίστηκε φύλακας στις φυλακές Αβέρωφ. Ο πατέρας μου με τον Γιώργο Στάθη δεν δέχτηκαν. “Θα επιστρέψουμε πίσω στο χωριό, έχουμε ακόμα πολύ αγώνα να κάνουμε”, είπαν.

Όταν επέστρεψαν στο Μουζάκι, ο πατέρας μου φοβήθηκε μήπως τον σκοτώσουν και άφησε το ένα τσουβάλι με τα χρήματα σ’ ένα φίλο του, με την υπόσχεση ότι, αν σκοτωθεί, να τα δώσει στην γυναίκα του, Αγορίτσα. Είχε τόσα παιδιά να μεγαλώσει. Όταν επέστρεψε στο χωριό, είπε στη μάνα μου σε ποιόν άφησε τα χρήματα, τον οποίο και εγώ γνωρίζω. Αυτός όμως δεν τα επέστρεψε ποτέ.

Γυρίζοντας στο χωριό, συνέχισε για λίγο διάστημα την δράση του. Μετά όμως, τον Σεπτέμβριο του 1946, φοβήθηκε, διέλυσε την ομάδα του, πήρε την οικογένειά του και πήγε στον Κέδρο Ευρυτανίας, όπου έμεινε στο σπίτι της αδερφής του Όλγας, που ήταν παντρεμένη εκεί.

Ανήμερα των Χριστουγέννων, 25-12-1946, πήρε το άλογό του να επιστρέψει στα Βραγκιανά, για να ανασυγκροτήσει την ομάδα του, παρά την επιμονή της μητέρας μου να μην πάει.

Όταν έφτασε κοντά στο χωριό, στη θέση Φιλίκι, συνάντησε μια συγχωριανή του κοπέλα –αυτή σήμερα ζει και είναι στο χωριό Βουτσιανά– η οποία του είπε αν έχει να της δώσει κανένα τσιγάρο και τον πρότεινε να καθίσουν μαζί να το καπνίσουν. Αυτή ήταν η μοiraία στιγμή για τον πατέρα μου. Κατέβηκε από το άλογό του και κάθισαν να καπνίσουν. Σε λίγο, πισώπλατα, πυροβολήθηκε από αντάρτες και σκοτώθηκε. Αυτά τα είδε ο γαμπρός από αδελφή του, Θύμιος Καπούλας, που έβροσκε εκεί κοντά τα πρόβατά του και τα διηγήθηκε αργότερα στη μητέρα μου.

Τον πατέρα μου τον μετέφεραν στα Μικρά Βραγκιανά, όπου και έγινε ο ενταφιασμός του. Οι φίλοι και οι σύντροφοί του έβγαλαν μάλιστα και τραγούδι.

Μετά από λίγες ημέρες από τον θάνατο του πατέρα μου, ήρθε στο σπίτι μας ένας αντάρτης και ενημέρωσε την μητέρα μου και τους άλλους της ομάδας να φύγουν από το χωριό, γιατί θα μπουν οι αντάρτες μέσα και θα σκοτώσουν όλα τα “συμμορίτια”. Νύχτα έφυγε η μάνα μου και μετέφερε όλη την

οικογένειά της στο Μουζάκι. Εκεί μέναμε σε μια παράγκα.

Εν τω μεταξύ, οι αντάρτες μπήκαν στο χωριό και έκαψαν τα σπίτια όλων που ήταν στην ομάδα του πατέρα μου. Το δικό μας δεν το έκαψαν. “Άστο αυτό”, είπαν, “έτσι κι αλλιώς καμένο είναι...”.

Η μάνα μου στο Μουζάκι πέρασε πολύ δύσκολα χρόνια. Επιστρέψαμε στο χωριό το 1950, μετά τον Εμφύλιο. Τα δύο μου αδέρφια, Παύλο (16 ετών) και Ευριπίδη (14 ετών), τα διόρισαν στον Σταθμό Χωροφυλακής στα Βραγκιανά, να κάνουν διάφορες χαμαλοδουλειές.

Ανήμερα της 28-10-1950, κατά τη διάρκεια εορτής της επετείου για τον Αλβανικό πόλεμο, έγινε ρίψη πυροβολισμών προς τιμήν των πεσόντων. Εκεί, από “λάθος” πυροβολισμούς, σκοτώθηκε ο αδερφός μου Παύλος και τραυματίστηκε σοβαρά στο χέρι, το οποίο ακρωτηριάστηκε, ο Ευριπίδης, που ήταν μπροστά στους συγκεντρωμένους.

Ο Νίκος είχε πεθάνει μικρός στην Κατοχή. Τα κορίτσια παντρεύτηκαν όλα, όπως και ο Σωτήρης.

Τα προσωπικά αντικείμενα του Άρη τα είχε δώσει ο πατέρας μου στην μητέρα μου, τα οποία κρατούσε. Αργότερα τα πούλησε σε κάποιον άγνωστο αντί μικρής αμοιβής, διότι είχαμε περιέλθει σε πολύ δύσκολη οικονομική κατάσταση.

Αμέσως μετά τον αποκεφαλισμό του Άρη, η ομάδα έβγαλε μία φωτογραφία που φαίνεται ο σκούφος του Άρη, τα κιάλια του και το χρυσό μαχαίρι. Την φωτογραφία αυτή την πήρε ο Σωτήρης και σήμερα την έχει η κόρη του Σωτήρη, Αγορίτσα, που μένει στην Αθήνα».

Ομάδα του Θέου Χαράλαμπου

Ο Χαράλαμπος Θέος γεννήθηκε το 1910 στο Λεοντίτο Αργιθέας. Ήταν γιος του Κώστα και της Αναστασίας Θέου. Ο πατέρας του ήταν καλόγερος στο Μοναστήρι της Σπηλιάς.

Θέος Χαράλαμπος

Τελείωσε το δημοτικό σχολείο στο Λεοντίτο και το σχολαρχείο στο Μουζάκι. Αποφοίτησε από το Ιεροδιδασκαλείο Άρτας και διορίστηκε δάσκαλος για πρώτη φορά στο Φουντωτό. Δίδασκε σε διάφορα σχολεία της Καρδίτσας και της Αργιθέας. Σε ηλικία 19 ετών, παντρεύτηκε την συνομήλική του Πηνελόπη Τσέλιου και απέκτησαν 5 παιδιά. Στον Ελληνοϊταλικό πόλεμο βρέθηκε στην πρώτη γραμμή και με την δημιουργία της Εθνικής Αντίστασης εντάχθηκε στον ΕΔΕΣ.

Μετά την Απελευθέρωση, έφτιαξε και διηύθυνε δική του ομάδα «Εθνικοφρόνων» 100 περίπου ατόμων, που έδρασε στην περιοχή των Αγράφων, της Καρδίτσας και των Τρικάλων.

Μετά το τέλος του Εμφυλίου Πολέμου, κατατάχθηκε στον Ελληνικό Στρατό. Το 1950 πήγε εθελοντής στην Κορέα, ως διοικητής λόχου. Επέστρεψε στην Ελλάδα το 1951 με τον βαθμό του λοχαγού και αμέσως διορίστηκε δάσκαλος στο χωριό Σκοτούσα Φαρσάλων και το 1959 στον Κορυδαλλό. Σκοτώθηκε το 1962, σε ηλικία 52 ετών, στην Αμφίκλεια Λαμίας, μετά από τροχαίο δυστύχημα.

Πηγή: κόρη του Θέου

Ο ΗΛΙΑΣ ΝΑΣΙΑΚΟΣ ΘΥΜΑΤΑΙ...

Ο Ηλίας Νασιάκος είναι τακτικός αρθρογράφος της Μ.Φ. συνεχώς από το πρώτο της φύλλο του Γενάρη 1987. Όλα τα κείμενά του καθώς και άλλα προσωπικά του βιώματα τα κατέγραψε το 2006 σε μια έκδοση με τον τίτλο” ΤΟΠΙΚΑ ΚΑΙ ΕΥΡΥΤΕΡΑ ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΣΥΜΒΑΝΤΑ ΚΑΙ ΠΡΟΣΩΠΙΚΑ ΒΙΩΜΑΤΑ”. Ο Ηλίας είναι εκείνος που γνωρίζει με λεπτομέρειες όσο κανένας άλλος τη σύγχρονη ιστορία του χωριού μας. Σε αυτόν προστρέχουμε όσοι θέλουμε να συλλέξουμε πληροφορίες για πρόσωπα και γεγονότα που συνέβηκαν στο μεγαλύτερο διάστημα του περασμένου αιώνα. Η Συντακτική Επιτροπή της Μ.Φ. αποφάσισε, με την άδειά του, να δημοσιεύει τμηματικά τα κείμενα του βιβλίου του. Στο παρόν φύλλο παρουσιάζουμε ένα από τα πρώτα κεφάλαια που αφορά τη συμμετοχή Βουνεσιωτών σε εθνικούς αγώνες.

Μ.Φ.

ΒΟΥΝΕΣΙΩΤΕΣ ΣΕ ΕΘΝΙΚΟΥΣ ΑΓΩΝΕΣ

Το χωριό μας το Μορφοβούνι ήταν ανέκαθεν χωριό και τόπος, που γεννούσε ανθρώπους με ξεχωριστή ζωντάνια, ικανούς να παλεύουν και να αναδεικνύονται νικητές σε όλα τα στάδια της δύσκολης και σκληροτράχηλης ζωής τους. Και πρώτα σε όλους τους πολέμους έδωσε αρκετούς πολεμιστές μεταξύ των οποίων πολλοί αναδείχτηκαν ήρωες.

Βουνεσιώτες μετείχαν και έδρασαν στους Μακεδονικούς αγώνες, ως αντάρτες, πριν την απελευθέρωση της Μακεδονίας. Ήταν μεταξύ των άλλων ο Απόστολος Λ. Κυριαζής και ο Κωνσταντίνος Ι. Σακελλάρης.

Κατόπιν στους Βαλκανικούς πολέμους Βουνεσιώτες υπηρέτησαν και έδρασαν στην Ήπειρο, σαν πρωτοπαλικάρα του θρυλικού Βελισάριου, που στην ορμή τους δεν τους συγκρατούσε τίποτα και έγιναν ο εφιάλτης των Τούρκων. Ήταν μεταξύ άλλων ο Απόστολος Κοτοπούλης και οι πολύ ηλικιωμένοι θα θυμούνται και άλλους. Στη διάρκεια του μακρότατου Α΄ παγκοσμίου πολέμου (1914-1922), κατά την οποία τριπλασιάστηκε η ως τότε μικρή Ελλάδα, Βουνεσιώτες συμμετείχαν σε

απαράμιλλα ηρωικά κατορθώματα, με κορυφαίο και ανεπανάληπτο στην ιστορία τον Νικόλαο Πλαστήρα (Μαύρο Καβαλάρη), που αντιμετώπισε ακόμα και τη μικρασιατική καταστροφή του 1922 ως «Εθνικός Ναυαγοσώστης». Στο δε Αλβανικό πόλεμο του ΄40, που πολλοί τον θυμάστε σαν πιο πρόσφατο, πολλοί Βουνεσιώτες αγωνίστηκαν με απaráμιλλο ηρωισμό. Μερικοί έχασαν τη ζωή τους, άλλοι την αρτιμελείά τους και όλοι εξεπλήρωσαν εις το ακέραιο το καθήκον τους. Ας μου συγχωρεθεί σήμερα από τους άλλους άξιους της Πατρίδας μας Βουνεσιώτες, να αναφερθώ ιδιαίτερα σε έναν Αλβανικό ήρωα, που τον θυμάμαι, το Βασίλη Δ. Αλεξανδρή. Γι’ αυτόν έχω ακούσει από συμπολεμιστές του συγχωριανούς μας και ξένους, να αναφέρονται με θαυμασμό, για τα ηρωικά του κατορθώματα.

Κατά το 1941 πολύ μικρό παιδί τότε εγώ, είδα αυτόν τον ήρωα, που έφθασε στο χωριό μας μετά τη διάλυση του στρατού μας, να έχει τα αυτιά του ταπωμένα με βαμβάκι και άκουγα τους συμπολεμιστές του να διηγούνται, πως από τις πολλές οβίδες, που δέχτηκε στο πολυβολείο του, θάφτηκε κυριολεκτικά από τα χώματα, αλλά αυτός δεν οπισθοχώρησε, συνέχιζε τον αγώνα του. Και όταν καταλάγιασε η μάχη, τον θεωρούσαν σκοτωμένο, αφού δεν συμπτύχθηκε προς τα πίσω με τους άλλους επιζώντες. Ξέροντας όμως τον χαρακτήρα του σκέφτηκαν, ότι μπορεί να ζει και να μένει εκεί στη θέση του. Αποφάσισαν λοιπόν να ξαναπάνε να τον πάρουν ζωντανό ή νεκρό με το πολυβόλο του. Τον βρήκαν κουφό, θαμμένο ολόκληρο στα χώματα, εκτός από το κεφάλι του και τα χέρια του, που κρατούσαν το πολυβόλο έτοιμο για τη συνέχιση της μάχης.

Λίγο αργότερα κατά το 1944 κατέβηκε στην Καρδίτσα με ομάδα αντιστασιακών και επετέθησαν σε οργανωμένα γερμανικά φυλάκια. Και πάλι δεν εννοούσε να αποτραβηχτεί από τη μάχη. Αφού με τα μέσα που είχε, δεν μπορούσε να προσβάλει τους Γερμανούς, πήρε τη χειροβομβίδα και πήγε στην πολεμίστρα του οχυρώματος, να την πετάξει μέσα, οπότε τον θέρισε το εχθρικό πολυβόλο. Μαζί του έπεσε και άλλος άξιος Βουνεσιώτης αγωνιστής ο Ευθύμιος Μιχ. Μανώλης, που στην κατοχή έφυγε από τη χωροφυλακή και συνέχισε την αντίσταση στον κατακτητή με τους άλλους συμπα-

τριώτες του. Για τον Βασίλη Αλεξανδρή έχω ακόμα ακούσει από τον συμπολεμιστή του στην Αλβανία Καρδιτσιώτη (Κ. Καλογιάννη που υπήρξε και βουλευτής) να διηγείται, ότι ο Β. Αλεξανδρής ήταν άνθρωπος στον οποίον δεν υπήρχε καθόλου το αίσθημα του φόβου. Πολλές φορές έφευγε από τον καταυλισμό τους και πήγαινε νύχτα στον Ιταλικό καταυλισμό, εύρισκε κινούμενος μεταξύ των Ιταλών τις αποθήκες τους, τις λεηλατούσε και γύριζε φορτωμένος εκλεκτά για όλους τους Έλληνες φαντάρους τρόφιμα, κονσέρβες κ.λ.π. Όταν το έμαθε ο διοικητής του, έμεινε άναυδος και του απαγόρευσε τέτοιες επικίνδυνες εξορμήσεις χωρίς σοβαρότατο τουλάχιστον αντάλλαγμα.

Τώρα τελευταία έμαθα με χαρά, ότι μετά από 43 ολόκληρα χρόνια, σαν μνημόσυνο αυτού του ήρωα η Πατρίδα ευγνωμονούσα του αναγνώρισε την Εθνική Αντίσταση, που έκανε στους κατοχικούς χρόνους και χορήγησε τη συμβολική έστω μικρή σύνταξη, στην ηλικιωμένη και μοναχική αδελφή του Αμαλία Αλεξανδρή. Υπήρξαν όμως και πάρα πολλοί αγωνιστές ανώνυμοι, που θυσιάστηκαν εκτελώντας το καθήκον τους. Βέβαια, όπως ήδη αναφέρθηκε, το Μορφοβούνι έδωσε και επώνυμους αγωνιστές και ηγήτορες αξιωμαστούς με ευρύτερη ακτινοβολία, γνωστούς ακόμη και στο πανελλήνιο μερικούς και διεθνώς. Παράδειγμα κορυφαίο ο στρατηγός ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΠΛΑΣΤΗΡΑΣ. Αυτός ο συμπατριώτης μας είναι γνωστό ότι αναδείχτηκε απaráμιλλος στρατιωτικός ηγέτης, γνωστός σαν «Μαύρος Καβαλάρης» και παροιμιώδης για την εντιμότητά του Πρωθυπουργός της Ελλάδας, που έζησε και πέθανε κυριολεκτικά φτωχός. Οπωσδήποτε το χωριό μας σαν γενέτειρά του, κέρδισε ξεχωριστή θέση στην ιστορία.

Είναι όμως αλήθεια ότι τέτοιες μέγιστες προσωπικότητες σαν τον Πλαστήρα, που άσκησαν με τη δράση τους ευεργετική επίδραση στην τύχη ολόκληρου του Έθνους, αφομοιώνονται από την ευρύτερη περιοχή της καταγωγής τους και ανήκουν τελικά στο σύνολο του λαού, σαν πρότυπα εθνικά κεφάλαια. Γι’ αυτούς, δηλαδή τους επώνυμους, εκτός του ότι είναι λίγο ή πολύ γνωστοί υπάρχουν και συγγράμματα και στοιχεία αρκετά, που μπορεί εύκολα κανείς να τους μελετήσει.

Η παραγωγή συνθετικού CSAM μας φέρνει αντιμέτωπους με επιπλέον ηθικές και νομικές προκλήσεις. Τα υπάρχοντα συστήματα ανίχνευσης, που βασίζονται κυρίως σε τεχνικές κατακερματισμού (hashing), αδυνατούν να εντοπίσουν αυτό το νέο είδος περιεχομένου, καθώς βασίζονται σε υφιστάμενα δεδομένα και δεν μπορούν να ανιχνεύσουν καινούργιες, μη ευρετηριασμένες εικόνες ή βίντεο. Ταυτόχρονα, τα ισχύοντα νομικά πλαίσια είναι ανεπαρκώς προσαρμοσμένα για να αντιμετωπίσουν τις νέες απειλές που εισάγει η τεχνολογία. Ο διεθνής χαρακτήρας του Διαδικτύου περιπλέκει περαιτέρω την κατάσταση, καθώς το υλικό μπορεί να παράγεται και να διανέμεται διασυνοριακά, απαιτώντας διεθνή συνεργασία για την αντιμετώπιση του φαινομένου.

Κατά συνέπεια, απαιτείται η ανάπτυξη ισχυρότερων συστημάτων ανίχνευσης, ικανών να διαχωρίζουν το πραγματικό από το συνθετικό CSAM. Παράλληλα, είναι απολύτως αναγκαία η διαφάνεια στις διαδικασίες εκπαίδευσης των μοντέλων τεχνητής νοημοσύνης και ο αυστηρός έλεγχος των συνόλων δεδομένων που χρησιμοποιούνται. Η ενημέρωση και ευαισθητοποίηση του κοινού, των κυβερνήσεων και των τεχνολογικών εταιρειών σχετικά με τους κινδύνους που εγκυμονεί η ΤΝ είναι απαραίτητη. Εξίσου σημαντική είναι η επικαιροποίηση των νομικών πλαισίων, ώστε να καλύπτουν πλήρως τους κινδύνους που σχετίζονται με το συνθετικό CSAM και να καθίστανται ικανά να αντιμετωπίσουν τις νέες μορφές απειλών.

Συνοψίζοντας, η τεχνητή νοημοσύνη δεν είναι εγγενώς καλή ή κακή. Οστόσο, η χρήση της για τη δημιουργία CSAM συνιστά σοβαρή κοινωνική και ηθική πρόκληση που απαιτεί άμεση δράση. Είναι επιβεβλημένο να αναπτυχθούν αποτελεσματικά ρυθμιστικά μέτρα, να ενισχυθούν τα συστήματα ανίχνευσης, να διασφαλιστεί η υπεύθυνη χρήση της τεχνολογίας και να εξεταστούν προσεκτικά οι διαδικασίες εκπαίδευσης των μοντέλων ώστε να αποτραπεί η πρόσβαση και αξιοποίηση παράνομου ή επιβλαβούς υλικού.

Γεώργιος ΑΘ. Γέρμανος

υπ. διδάκτωρ Κυβερνοασφάλειας, συγγραφέας

Αναδημοσίευση από την εφημερίδα ΤΑ ΝΕΑ της 27/02/2025

Σελίδες ιστορίας Πως ξαναχάθηκε η Πόλη του Γ. Βασιλούλη

Τα ιστορικά γεγονότα πολλές φορές επαναπροσδιορίζονται ανάλογα με τα στοιχεία που βγαίνουν στο φως από μεταγενέστερους ιστορικούς ερευνητές. Ο πραγματικός λόγος που οι Τούρκοι πάτησαν πόδι στην ευρωπαϊκή ακτή μετά τον πρώτο παγκόσμιο, δεν ήταν μόνο η συναίνεση των Αγγλογάλων και Ιταλών, αλλά κυρίως η επιθυμία των Αμερικανών. Οι ΗΠΑ με την αλαζονεία της εκκολλητόμενης υπερδύναμης τότε, προσήλθε στην παγκόσμια σκακιέρα με την ακόρεστη δίψα και όρεξη ν αποκτήσουν τα χαρακτηριστικά μιας καπιταλιστικής ιμπεριαλιστικής υπερδύναμης. *“Θα ήταν προδοσία ν αφήσουμε τους Τούρκους στην Ευρώπη”* είχε δηλώσει ο Ρούζβελτ μετά το τέλος του πολέμου. Αλλά στη Διάσκεψη της Λοζάνης ο Αμερικανός αντιπρόσωπος ο πρεσβευτής Χιουζ, τα γύρισε και έδινε το πράσινο φως για την επιστροφή των Τούρκων στην Ανατολική Θράκη, δηλώνοντας δημόσια ότι οι ΗΠΑ δεν θα απειλούσαν την Τουρκία με την ισχύ τους και πολύ περισσότερο δεν θα προχωρούσαν σε πόλεμο, ούτε καν για να προστατεύσουν τα δικά τους συμφέροντα. Ήταν το πράσινο φως για την “γενική εκκαθάριση” της Ανατολικής Θράκης. Δεκάδες χιλιάδες Έλληνων πήραν το δρόμο της εξορίας, ατέλειωτες φάλαγγες εξαθλωμένων προσφύγων βάδизαν προς το άγνωστο. Οι περισσότεροι δεν έφτασαν πουθενά. Και το κυριότερο, χάθηκε για πάντα πλέον η Κωνσταντινούπολη.

ΛΙΓΑ ΛΟΓΙΑ ΓΙΑ ΤΗ ΜΟΥΣΙΚΗ

γράφει ο Γιώργος Απ. Σανιδάς.

- Η μουσική είναι διεθνής γλώσσα και τέχνη της αρμονικής συναρμολόγησης των ήχων, αποτελεί δε με τη μαγεία της πρωταγωνιστικό ρόλο και πηγή της ζωής.
- Με τη μουσική εκφράζουμε τη σκέψη μας, τα συναισθήματά μας, εξ΄ αιτίας του συνδυασμού της πλοκής των ήχων, είναι η άλλη όψη της γλώσσας, είναι η γλώσσα της καρδιάς.
- Η μουσική είναι τροφή και φάρμακο της ψυχής, με την ευχαρίστηση που προκαλεί μεταμορφώνει την ψυχή (μουσικοθεραπεία)
- Η μουσική εξευγενίζει (προάγει το ήθος και τον πολιτισμό) και εξευμενίζει (καταπραΐνει, εξιλεώνει τον άνθρωπο (μουσικοθεραπεία).
- Η μουσική διεγείρει (ξεσηκώνει) τις συγκινησιακές λειτουργίες και τον ψυχισμό του ανθρώπου, γιαυτό χορεύουμε, εκφραζόμεθα.
- Η μουσική είναι δονήσεις, εν αρχή ήν ο ήχος, όπως τα πάντα στη ζωή μας.

- Στη μουσική βρίσκεις την κατανόηση που πολλές φορές δε βρίσκεις στους ανθρώπους.
- Η μουσική έχει τη δυνατότητα ν΄ αγγίζει το υπερφυσικό και την υπερκόσμια ατμόσφαιρα.
- Η μουσική με τον μουσικό ιστό που δημιουργεί καταφέρνει να μας μεταφέρει σε ρομαντική, φορτισμένη, συναισθηματική ή άλλη ατμόσφαιρα που εκείνη θέλει. Τα τύμπανα οδηγούσαν πάντα τους στρατιώτες στη μάχη.
- Όλες οι θρησκευτικές τελετές από τους προϊστορικούς χρόνους ξεκινούσαν με μουσική και ψαλμωδία.
- Η μουσική είναι δώρο του ανθρώπινου πνεύματος και είναι πάνω από θρησκείες, πολιτική και ενώνει τους ανθρώπους.
- Η μουσική υπεισέρχεται σ΄ όλες τις εκδηλώσεις της ζωής, από τις καθημερινές δραστηριότητες ως τις μεγάλες τελετουργίες των αρχηγών και των βασιλιάδων κ.λ.π. κ.λ.π.
- Φωνές:
 - Άλτο (ιταλ. Alto) μεσόφωνος, μετζοσοπράνο) ανάμεσα σε υψίφωνο και βαθύφωνο, η βαθύτερη φωνή των γυναικών και παιδιών ή έγχορδο μουσικό όργανο.
 - Σοπράνο (ιταλ. Soprano) υψίφωνος λεπτή φωνή γυναίκας ή παιδιού
 - Τενόρος (ιταλ. Tenore) οξύφωνος με ψιλή – οξύ φωνή
 - Μπάσος (ιταλ. Bassos) βαθύφωνος.

(Ο Γιώργος έχει σπουδάσει μουσική και παίζει ο ίδιος κιθάρα).

Η ΣΚΟΤΕΙΝΗ ΠΛΕΥΡΑ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΤΗΣ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗΣ

Η τεχνητή νοημοσύνη (ΤΝ) προσφέρει σημαντικά οφέλη, αλλά έχει και σκοτεινές πτυχές. Μια από τις πιο ανησυχητικές είναι η χρήση της για τη δημιουργία υλικού σεξουαλικής κακοποίησης παιδιών (Child Sexual Abuse Material – CSAM), κάτι που επισημαίνεται και στην τελευταία έκθεση Internet Organized Crime Threat Assessment (IOCTA) 2024 της Europol. Τεχνολογίες όπως τα Generative Adversarial Networks (GANs) και τα deepfakes μπορούν να παράγουν ρεαλιστικές εικόνες και βίντεο κακοποίησης ακόμη και χωρίς τη συμμετοχή πραγματικών παιδιών. Τα GANs λειτουργούν μέσω της αλληλεπίδρασης δύο νευρωνικών δικτύων: το πρώτο δημιουργεί εικόνες και το δεύτερο τις αξιολογεί, με αποτέλεσμα τη δημιουργία εξαιρετικά ρεαλιστικού περιεχομένου. Από την άλλη πλευρά, τα deepfakes αντικαθιστούν πρόσωπα σε εικόνες και βίντεο, καθιστώντας δύσκολο τον διαχωρισμό τους από πραγματικό υλικό.

Ένα κρίσιμο ερώτημα που προκύπτει είναι το πώς τα μοντέλα τεχνητής νοημοσύνης αποκτούν πρόσβαση σε υλικό CSAM για «εκπαιδευτικούς» σκοπούς. Η εκπαίδευση αυτών των μοντέλων απαιτεί μεγάλα σύνολα δεδομένων, τα οποία χρησιμοποιούνται για να μάθει η ΤΝ να αναπαράγει συγκεκριμένα μοτίβα. Εάν τα σύνολα δεδομένων περιλαμβάνουν ακόμη και τροποποιημένες ή προσομοιωμένες εικόνες κακοποίησης, η τεχνητή νοημοσύνη μπορεί να τα «μάθει» και να δημιουργήσει νέο συνθετικό CSAM. Αυτό εγείρει σοβαρά ερωτήματα για το πού και πώς αποκτάται αυτό το υλικό. Η ύπαρξη τέτοιων δεδομένων σε εκπαιδευτικά σύνολα, είτε μέσω παράνομων διαρροών είτε λόγω ανεπαρκούς ελέγχου των δεδομένων εκπαίδευσης, υποδεικνύει σημαντικές αδυναμίες στην εποπτεία της ανάπτυξης των συστημάτων ΤΝ. Το γεγονός ότι τέτοιο περιεχόμενο μπορεί να χρησιμοποιείται για την περαιτέρω «εκμάθηση» των συστημάτων ΑΙ είναι ιδιαίτερα ανησυχητικό και υπογραμμίζει την ανάγκη για αυστηρότερους ελέγχους και διαφάνεια στις διαδικασίες εκπαίδευσης.

Τιμή στον Γιώργο Μπαλταδώρο
στο Πολεμικό Μουσείο

Σε μια ιδιαίτερα συγκινητική εκδήλωση που πραγματοποιήθηκε την 25η Μαΐου 2025 στο Πολεμικό Μουσείο Αθηνών, ο Σύλλογος Καρδιτσιωτών τίμησε τους πεσόντες υπτάμενους πιλότους του Νομού Καρδίτσας. Η εκδήλωση είχε στόχο να αναδείξει τη συμβολή των Καρδιτσιωτών στην πολεμική αεροπορία και να αποτίσει φόρο τιμής σε όσους έδωσαν τη ζωή τους για την πατρίδα.

Ξεχωριστή στιγμή αποτέλεσε η αναφορά στον δικό μας ήρωα, τον Σμηναγό Γιώργο Απ. Μπαλταδώρο, ο οποίος έχασε τη ζωή του εν ώρα καθήκοντος, υπερασπιζόμενος τον εναέριο χώρο της Ελλάδας.

Την τιμητική πλακέτα για τον Γιώργο Μπαλταδώρο παρέλαβε ο γιος του, Αποστόλης, από τον πρόεδρο της Ένωσης Μεσσηνικολιτών Χρυσόστομο Καρβούνη. Η στιγμή ήταν φορτισμένη με έντονα συναισθήματα, συμβολίζοντας τη διαχρονική ευγνώμοσύνη προς τους ανθρώπους που προσέφεραν το υπέρτατο αγαθό της ζωής για την πατρίδα.

Η εκδήλωση αποτέλεσε μια ελάχιστη, αλλά ουσιαστική πράξη αναγνώρισης της θυσίας τους και υπενθύμιση του χρέους μνήμης και τιμής που όλοι φέρουμε.

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

Απώλειες

Έφυγαν από κοντά μας η Ραχώβιτσα Παρασκευή, σύζ. Θωμά, ο Κάτοικος Απόστολος (Βόλος), η Στούκα - Τσάβαλου Κασσιανή (Βόλος), ο Πανταζής Γιώργος (Θεσσαλονίκη) και ο Πανταζής Παύλος.

Θερμά συλλυπητήρια στις οικογένειές τους.

ΣΥΓΧΑΡΗΤΗΡΙΑ

Εκφράζουμε τα θερμά μας συγχαρητήρια στον συγχωριανό μας **ΑΠΟΣΤΟΛΟ ΘΩΜ. ΠΟΛΥΖΟ**, για την επάξια εκλογή του στη θέση του προέδρου του σώματος Ορκωτών Ελεγκτών Λογιστών, στον οποίον ευχόμαστε καλή επιτυχία στο δύσκολο έργο που αναλαμβάνει με τα νέα του καθήκοντα.

ΤΟ Δ.Σ.
ΤΟΥ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ ΤΩΝ ΑΠΑΝΤΑΧΟΥ ΜΟΡΦΟΒΟΥΝΙΩΤΩΝ

ΤΟ ΜΠΟΥΛΟΥΚΙ

Διήγημα
της Ισμήνης Ν. Μπαλτά

Κατακαλόκαιρο και στο κάμπο έσκαγε ο τζιτζίκας , φαινόταν άλλωστε η αποπνικτική ατμόσφαιρα αν κοιτούσες προς την Καρδίτσα. Τα καμποχώρια ήταν σα να βρισκόταν μέσα σε ένα κόκκινο μπαλόνι, έτοιμο να εκραγεί. Οι γυναίκες όμως είχαν κανονίσει να πλύνουν τα χεράκια και τίποτα δε θα τους σταμάταγε. Άλλωστε στο χωριό είχε ζέστη, αλλά όχι τόση που να μην μπορείς να σταθείς. Από νωρίς πήγαν στη βρύση του χωριού με πράσινα σαπούνια και τους κόπανους στο χέρι. Ξαφνικά αναστάτωση επικράτησε στα καφενεία. Γύρισαν όλες απορημένες και κοίταξαν προς το δρόμο. Ένα μπουλούκι δέκα νοματαίων πλησίαζε.

Φαινόταν ταλαιπωρημένοι μα χαρούμενοι. Μία γυναίκα κρατούσε ένα ντέφι και έπαιζε, ενώ ένα μικρό παιδί φώναζε πως το βράδυ στη κεντρική πλατεία θα παιχτεί παράσταση. -Μαρ' Λέλα τι είναι τούτοι; - Ξέρω ιγώ Κωσταντινιάμ; Να είναι αυτά τα μπουλουίκια που λεν; Θα με αφήκ' άραγε ο Βασίλης να έρθω και εγώ το βράδυ στη πλατεία; -Γιατί να μην σε αφηκ; Άμα είναι να έρθουμε και οι γυναίκες, θα πω εγώ στο Θοδωρή να τον πει μια κουβέντα. Όπως λοιπόν μαθεύτηκε οι άγνωστοι που έφτασαν στο χωριό ήταν μία οικογένεια θεατρίνων. Εγκαταστάθηκαν κοντά στα ισώματα και κάθε βράδυ διασκέδαζαν τους ντόπιους. Οι Βουνεσιώτες ως φιλόξενοι άνθρωποι τους πήγαιναν ό,τι είχαν για φαγητό, από το υστέρημα τους. Μα μπρότα, μα πατάτες μπλουμ, μα σμαρόπτα. Ενώ τα παιδιά της οικογένειας τα έπαιρναν και σπίτια τους, πολλές φορές, για να πλυθούν με ζεστό νερό, που ζέσταιναν στους τσετσεβέδες. Πέρασε ο Ιούλιος , ο Αύγουστος, πέρασε και ο Σεπτέμβρης και ήταν αρχές Οκτώβρη. Που να μείνει η οικογένεια χωρίς ένα κεραμίδι πάνω από το κεφάλι της; Σε λίγο οι βροχές θα ήταν πιο δυνατές και δεν θα άντεχε το νάιλον που είχαν βάλει πάνω από την σκηνή που έμεναν όλοι μαζί.

Έτσι ανακοίνωσαν πως το βράδυ θα παίξουν μία τελευταία παράσταση στη πλατεία του χωριού και ύστερα θα ξεκινήσουν προς το κάμπο. Η Λέλα έπεσε να πεθάνει. Είχε συνηθίσει να φροντίζει τον μικρό Θανάση. Ήταν δεν ήταν το έρμο 8 χρόνων, μα ήταν τόσο αδύνατο και μικροσκοπικό που έμοιαζε το πολύ με 6. Εκείνη δεν μπορούσε να πιάσει παιδί. Ο άντρας της, στέρφα την ανέβαζε στέρφα την κατέβαζε και δυστυχώς είχε και μακρύ χέρι εκτός από μακριά γλώσσα. Ήταν η πρώτη φορά από τότε που παντρεύτηκε που γέλασε λίγο το χειλάκι της. Τι να κάνει όμως, όπως όλοι έτσι και εκείνη έπρεπε να αποδεχτεί την μοίρα της. Πήγε λοιπόν στη πλατεία, να δει τελευταία φορά τον Θανασάκη μα Θανασάκη δεν έβλεπε. Πέρναγε η ώρα και δεν έλεγε να εμφανιστεί στη αυτοσχέδια σκηνή που είχε φτιάξει το μπουλούκι, για τα νούμερα και τα ακροβατικά του. Η Λέλα απογοητευμένη καθόταν σε μια γωνία στο ντουβάρι και περίμενε να τελειώσει η παράσταση, για να ρωτήσει κάποιο από τα μέλη της οικογένειας που είναι ο Θανασάκης. Από το πουθενά εμφανίστηκε στη πλατεία ο Θύμιος, ο παντοπώλης του χωριού, κρατώντας τον Θανασάκη σα να κρατάει αρνί έτοιμο για σφάξιμο. «Τον έπιασα να με κλέβει!!!» φώναξε και επικράτησε αναστάτωση. «Τρέξτε να δείτε τι λείπει από τα σπίτια σας, είναι κλέφτες». «Ουι γεμ φέρτε την καραμπίνα» άρχισε να φωνάζει κάποιος, «Φωνάξτε τη χωροφυλακή» κάποιος άλλος, ενώ κάποιοι έτρεξαν να πιάσουν τους υπόλοιπους του μπουλουκιού. «Μέχρι να δούμε τι λείπει από τα σπίτια μας, δε θα φύγετε από το χωριό, αχάριστοι!» Είπε ο πρόεδρος. «Σας ποτίσαμε, σας ταΐσαμε, σας πλύναμε και απλώσατε και χέρι» «Όχι, όχι, δεν κλέψαμε τίποτα, να μας κοπεί το χέρι» είπε ο πατέρας της οικογένειας. Ο Θανασάκης είχε γίνει άσπρος από το φόβο του και δεν έλεγε να πει κουβέντα. «Μίλα βρε, τι έκαμες;» να του λείο ο πατέρας του, τίποτα αυτός. «Βρε μίλα, με ρεζίλεψες, θα σε παρατήσω στο δρόμο, να σε φάνε τα σκυλιά» τίποτα πάλι το έρμο. Κοίταζε μόνο τη σοκολάτα που είχε προσπαθήσει να πάρει από το μπακάλικο, που τώρα την κρατούσε ο Θύμιος, ως πειστήριο της ενο-

χής του. Μετά από κάμποση ώρα άρχισαν να φτάνουν οι πρώτοι Βουνεσιώτες, που έτρεξαν στα σπίτια τους, να ελέγξουν για τυχόν απώλειες. Σε κανέναν δεν έλειπε τίποτα και έτσι επικράτησε ακόμα μεγαλύτερη αναστάτωση. Τελικά ήταν ή δεν ήταν κλέφτες; Και αν τους αφήναν να φύγουν και κάποιοι διαπίστωνε αργότερα πως κάτι του έλειπε που θα τους έβρισκαν; Δεν μπορούσαν όμως να τους κρατάνε και χωρίς την θέλησή τους. Τα μικρά παιδιά της οικογένειας άρχισαν να παραπονιούνται. Η Λέλα που τόση ώρα κοίταζε τον Θανασάκη και ράγιζε η καρδιά της αποφάσισε να τον πλησιάσει. «Άστο κάτω το παιδί Θύμιο» είπε. «Το κρατάς και ανάποδα σαν κατσίκι» «Α! ήρθε η στέρφα να μας πει από παιδιά» Απάντησε εκείνος. Σούσουρο επικράτησε. «Ντροπή» ακούστηκε από τον παπά και ο Θύμιος κατέβασε το κεφάλι και άφησε κάτω τον Θανασάκη. Ο μικρός έτρεξε και αγκάλιασε τη Λέλα. «Ήθελα τώρα που θα φύγω, να σου δώσω μία σοκολάτα, αλλά δεν είχα λεφτά. Κακώς την πήρα χωρίς να ρωτήσω.» η Λέλα βούρκωσε στα λόγια του μικρού ενώ κάποιοι κατέβασαν το κεφάλι χωρίς λαλιά. «Έκανες τόσα για εμένα και τα αδέρφια μου. Ήθελα να σου αφήσω κάτι. Συγγνώμη που πήρα τη σοκολάτα χωρίς να ρωτήσω, δεν είμαστε κλέφτες» έλεγε και ξανά έλεγε και έτρεμε, σα ψάρι έξω από το νερό. Δάκρυα έτρεξαν από τα μάτια της Λέλας και ευθύς τον αγκάλιασε. Όλοι συγκινήθηκαν. Μέχρι και ο Θύμιος . «Παρ' τη βρε» του είπε και του έδωσε τη σοκολάτα. Ο Θανασάκης την έπιασε στο χέρι του και την έδωσε στη Λέλα. «Είσαι πολύ καλή δε θα σε ξεχάσω ποτέ» της είπε και της έδωσε τη σοκολάτα. Ύστερα έτρεξε στη μητέρα του και ζητούσε συνεχώς συγγνώμη. Αφού λύθηκε η παρεξήγηση το μπουλούκι αναχώρησε για τον κάμπο και από εκεί ποιος ξέρει για που. Η Λέλα κάθε καλοκαίρι περίμενε μήπως ξανά φανεί αλλά μάταια. Όσα χρόνια και να πέρασαν το μπουλούκι δεν έκανε την εμφάνιση του. Ούτε και παιδιά κατάφερε να κάνει, μα κρατούσε την ανάμνηση του Θανασάκη για πάντα στη καρδιά της και τη σοκολάτα δίπλα στο εικονοστάσι...

ΝΕΑ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ
ΜΟΡΦΟΒΟΥΝΙΩΤΩΝ
Ν. ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ

ΧΟΡΕΥΤΙΚΟ

Το χορευτικό του συλλόγου μας ακόμη μία φορά πραγματοποίησε 4 εμφανίσεις (15, 16, 20 και 22 Μαΐου) στις εκδηλώσεις Μαΐου στο κάμπικ «ΣΥΚΙΑ» στην Κάτω Γατζέα Πηλίου. Οι εμφανίσεις περιλάμβαναν

παραδοσιακούς χορούς από τη Θεσσαλία και άλλα μέρη της Ελλάδας. Επίσης στο δεύτερο μέρος κάθε εμφάνισης παρουσιάστηκαν λαϊκοί χοροί όπως Χασάπικο, Χασαποσέρβικο και Συρτάκι. Η παρουσία του χορευτικού ήταν άψογη και προκάλεσε ενθουσιασμό στους τουρίστες (Γερμανοί και Ολλανδοί κυρίως) που παρακολούθησαν τους χορούς, οι οποίοι σηκώθηκαν για χορό, αποδεικνύοντας με αυτό τον τρόπο την άκρως επιτυχημένη παρουσία μας. Αξίζει να αναφέρουμε εδώ την άριστη σχέση και συνεργασία του Συλλόγου μας με τους ιδιοκτήτες του κάμπικ «ΣΥΚΙΑ», η οποία κρατάει πάνω από 20 χρόνια και είμαστε σίγουροι ότι θα συνεχιστεί και στο μέλλον.

Το χορευτικό έτος ολοκληρώθηκε στις 16 Ιουνίου με μία όμορφη συνάντηση και γλέντι των μελών του χορευτικού στο κατά-

στημα Markiz της συγχορεύτριας και φίλης του χωριού μας Μαρίας Βούλγαρη στο παραθαλάσσιο και γραφικό χωριό της Αφήςσου Πηλίου.

Το ραντεβού για το νέο χορευτικό έτος δόθηκε για τον Σεπτέμβριο. Για τις λεπτομέρειες (ημέρα και ώρα) θα υπάρξει ανακοίνωση στη σελίδα του συλλόγου στο Facebook αλλά και σε επόμενο φύλλο της εφημερίδας. Φυσικά όποιος ενδιαφέρεται θα μπορεί να ενημερωθεί και τηλεφωνικά από τα μέλη του ΔΣ που δημοσιεύουμε κάθε φορά στην εφημερίδα. Ελπίζουμε σε ακόμη μεγαλύτερη συμμετοχή του χρόνου. Καλό καλοκαίρι!

ΤΟ ΔΣ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ

ΑΠΩΛΕΙΑ

Στις 21 Απριλίου έφυγε από κοντά μας ο Απόστολος Κατοίκος, από τα ιδρυτικά μέλη του Συλλόγου μας με μεγάλη συμμετοχή στα δρώμενα του Συλλόγου αλλά και άσβεστη αγάπη για το χωριό μας. Επίσης ως συνταξιούχος καθηγητής Φιλολογίας είχε μεγάλη προσφορά στον χώρο της εκπαίδευσης στη Μαγνησία, όπου τύγχανε μεγάλης εκτίμησης και αναγνώρισης το έργο του.

Θερμά συλλυπητήρια στην οικογένειά του.

ΤΟ ΔΣ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ

ΥΠΕΝΘΥΜΙΣΗ

Υπενθυμίζουμε ότι όσοι Βουνεσιώτες του Βόλου επιθυμούν να επικοινωνήσουν με τον Σύλλογο μπορούν να απευθύνονται στα τηλέφωνα:

6974785222 – Σταμογιώργος Ηλίας
6977680825 – Βασιλόυλης Κων/νος
6979506161 – Κατσακιώρη Σοφία

Ευχόμαστε σε συγχωριανούς και φίλους καλό καλοκαίρι και καλή αντάμωση στο αγαπημένο μας Βουνέσι!

ΤΟ ΔΣ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ

Πλαστήρεια 2025

Πρόγραμμα Εκδηλώσεων

Ανακοινώνεται η πρώτη μορφή του προγράμματος εκδηλώσεων, με βασικές ημερομηνίες και δράσεις που έχουν ήδη προγραμματιστεί. Το πλήρες πρόγραμμα θα οριστικοποιηθεί και θα ανακοινωθεί τις επόμενες εβδομάδες.

Οι εκδηλώσεις ξεκινούν στις 10 Ιουλίου με θεατρική παράσταση από το Θέατρο ΟΜ, ενώ στις 12 Αυγούστου θα πραγματοποιηθεί η καθιερωμένη Γιορτή Πίτας, συνοδευόμενη από παραστάσεις χορευτικών συγκροτημάτων από την Ιτέα, την Ανάβρα και την Πορτίτσα.

Στις 13 Αυγούστου θα ακολουθήσει λαϊκή βραδιά, ενώ την παραμονή της Παναγίας, στις 14 Αυγούστου, το παραδοσιακό πανηγύρι θα γεμίσει την πλατεία με μουσική και χορό.

Ανήμερα της Παναγίας, στις 15 Αυγούστου, θα γίνει η υποδοχή της Ιεράς Εικόνας από τη Μονή Κορώνης, σε ατμόσφαιρα κατάλυξης και συμμετοχής.

Οι εκδηλώσεις ολοκληρώνονται στις 16 Αυγούστου με τη βραδιά νεολαίας, δίνοντας βήμα και χώρο στους νέους να εκφραστούν και να διασκεδάσουν.

Η συμμετοχή θεάτρου ή/και θεάτρου σκιών δεν έχει ακόμη οριστικοποιηθεί.

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ

	Ευρώ
Βυτόγιαννη – Πατσιαούρα Ελένη, Τρίπολη, 20	
Κυρίτση Θηρεσία, Καρδίτσα	50
Κωσταρέλλος Χρήστος, Καρδίτσα	20
Κωσταρέλλος Βαγγέλης, Καρδίτσα	20
Μπαλταδώρος Χρήστος, Βόλος	20
Νασιάκος Χρήστος, Μορφοβούνι	20
Νίκου Παναγιώτης, Αθήνα	20
Παπακωνσταντίνου Παναγιώτης, Βόλος	50
Πατσιαούρας Ηλίας, Αθήνα	20
Σακελλαρίου Δ. οικογένεια, Αθήνα	50
Σκαλιδάκης Γιάννης, Αθήνα	20
Σκούφης Βάιος, Μορφοβούνι	30
Τσιάμης Ηλίας, Αθήνα	30
Τσιαντής Θωμάς, Καρδίτσα	20
Τσιρογιάννη Αικατερίνη, Αθήνα	20

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ ΜΑΣ

Την πρώτη ιστορική αναφορά του χωριού μας τη συναντάμε το έτος 1454. Αν λάβουμε υπόψη ότι στην πρώτη σωζόμενη απογραφή του έτους αυτού, το χωριό ήταν συγκροτημένο με πληθυσμό περίπου 550 ατόμων, με αναφορά σε ονοματεπώνυμα, επαγγέλματα, καλλιέργειες και υποδομές, το σίγουρο είναι πως προϋπήρχε σε βάθος χρόνου αυτής της χρονολογίας. Υπάρχουν μάλιστα και τεκμήρια αρχαιότερης κατοίκησης της περιοχής, καθώς στη θέση Παλιόκαστρο, 2 χιλιόμετρα ανατολικά του χωριού, σώζονται ερείπια αρχαίου τείχους.

Βρισκόμαστε λοιπόν πριν έξι περίπου αιώνες, στην αρχή της τουρκοκρατίας, δύο χρόνια μετά την άλωση της Πόλης. (Η Θεσσαλία είχε κυριευθεί νωρίτερα, το 1.400 από τον Βαγιαζίτ πασά). Ο τιμαριούχος Μουσταφά, που έδρευε στο Φανάρι, το δικό μας, στην απογραφή της περιόδου 1454-1455 στον οικισμό Βουνεσιού βρίσκεται 105 οικογένειες, εκ των οποίων οι 9 ήταν χηρών γυναικών και επιπλέον 27 άγαμους δηλαδή περίπου 550 άτομα. Ο Τούρκος τιμαριούχος εισέπραξε από το Βουνέσι τη χρονιά εκείνη σε φόρους το ποσό των 3.765 άσπρων (τουρκικά νομίσματα). Ο φόρος τον οποίον πλήρωναν οι χριστιανοί υπήκοοι του σουλτάνου λεγόταν *σπέντζα*. Η μονάδα μέτρησης των αγαθών ήταν το *κοιλό* (με οι) που αντιστοιχεί σε 51,312 σημερινά κιλά. Οι μακρινοί πρόγονοί μας καλλιεργούσαν τότε σιτάρι, κριθάρι, λινάρι στην πεδιάδα της Βαβάς, είχαν αμπέλια, καρυδιές, μελίσσια, εξέτρεφαν μεταξοσκώληκες, είχαν 2 νερόμυλους και 2 κεραμαριά. (Από την απογραφή εκείνη πληροφορούμαστε και την ύπαρξη του δικού μας οικισμού Μικρός Αγιώργης σε αντιδιαστολή με το χωριό Μεγάλος Αγιώργης που βρίσκεται στα νοτιοανατολικά των Μοσχάτου). Οι μετακινήσεις των πληθυσμών εκείνης της περιόδου ήταν πολύ συχνές, αν λάβουμε υπόψη την εναλλαγή των επιθέτων ανάμεσα στις δύο σωζόμενες απογραφές πληθυσμού των ετών 1454 – 1455 και 1494 -1495. Πολλές οικογένειες συναντώνται με τα επίθετα *Λουπιτόρης, Κοντορίνος, Κακοτόπης, Τσιρίκας*. Το μοναδικό επίθετο που έφτασε από τότε μέχρι τις μέρες μας είναι το *Μανόλης* (με όμικρον). Έτσι περνούσαν τα χρόνια μέσα στην τουρκοκρατία, με μικρά διαστήματα επαναστατικών κινημάτων, ώπου φτάνουμε στα 1771 στο κίνημα των Ορλοφικών, στο οποίο φαίνεται πως έλαβε μέρος το χωριό μας και καταστράφηκε ολοκληρωτικά μετά την

αποτυχία της εξέγερσης. Μετά τη μεγάλη επανάσταση του γένους φτάνουμε στα 1881 όπου με την απελευθέρωση της Θεσσαλίας γίνεται και το χωριό μας ελεύθερο. Με την απελευθέρωση της Θεσσαλίας όλα τα χωριά της επαρχίας Καρδίτσας (η Καρδίτσα αποτελούσε τότε επαρχία του νομού Τρικάλων) εντάχθηκαν σε έναν δήμο με έδρα την Καρδίτσα. Το 1883 δημιουργήθηκαν 13 δήμοι μεταξύ των οποίων και ο δήμος Νεβρόπολης στον οποίον ανήκε και το χωριό μας. Το 1889 συστάθηκε ο νομός Καρδίτσας και το 1912 αποφασίστηκε η κατάργηση των δήμων, η οποία λόγω των Βαλκανικών Πολέμων εφαρμόστηκε από τις αρχές του 1914. Τότε εμφανίζεται το χωριό μας ως ανεξάρτητη κοινότητα με το όνομα Βουνέσιον, όπως αναφέρεται στο Β. Διάταγμα της 29^{ης}-8-1912. Σε Μορφοβούνι – Ομορφοβούνι (όμορφο βουνό), ονομάστηκε το 1928. Από τότε αρχίζει η νεότερη ιστορία του χωριού

από συντονισμένες και επίπονες προσπάθειες του τότε δημάρχου **Δημήτρη Τσιαντή**, διατήρησε και πάλι την έδρα του νέου Καλλικρατικού δήμου που προήλθε από τη συνένωση των δήμων Ν. Πλαστήρα και Νεβρόπολης. Το ηλεκτρικό ρεύμα ήρθε στο χωριό στα τέλη της δεκαετίας του 1950 ενώ το νερό στα σπίτια το 1970, ύστερα από ενέργειες του τότε αείμνηστου κοινοτάρχη **Σωκράτη Τουλιά**, με τη μεταφορά του από πηγές που ανήκουν στην περιοχή του Ανθοχωριού. Αργότερα εμπλουτίστηκε και με νερό από τη λίμνη κατά τους θερινούς μήνες. Η οδική σύνδεση με την Καρδίτσα ολοκληρώθηκε στις αρχές της δεκαετίας του 1950 με την διάνοιξη της οδικής αρτηρίας Στάση Μεσενικόλα – Μορφοβούνι. Η κυκλοφορική συμφόρηση στον κεντρικό δρόμο του χωριού, λόγω της διέλευσης φορτηγών και λεωφορείων με προορισμό τα χωριά της Νεβρόπολης αντιμετωπίστηκε με την κατασκευή του περιφερειακού οδικού άξονα Μητρόπολης - Κρυονερίου που ολοκληρώθηκε στις αρχές της δεκαετίας του 1990. Έως τη δικτατορία, το διοικητικό κέντρο όλων των ορεινών χωριών ήταν ο Μεσενικόλας που διέθετε αστυνομικό τμήμα, ιατρείο, δασαρχείο, ερηνοδικείο, ταχυδρομείο. Το χωριό μας στη συνέχεια ευτύχισε να αναδείξει από τα σπλάχνα του δικά του παιδιά τους δύο άξιους δημάρχους αρχικά τον **Δημήτρη Τσιαντή** και στη συνέχεια τον **Παναγιώτη Νάνο** που το μετέτρεψαν ως το κέντρο της ευρύτερης περιοχής. Ο επίσης χωριανός μας βουλευτής **Ευριπίδης Καφαντάρης**, τη δεκαετία του 1990 συνέβαλλε επίσης με τις ενέργειές του στην άντληση κονδυλίων για τη χρηματοδότηση έργων στο χωριό. Εδώ αξίζει να αναφερθεί και η πολύχρονη κοινωνική προσφορά προς τους χωριανούς του **παπα-Βασίλη Νάνου** που άφησε και αυτός το στίγμα του την αναζωογόνηση του χωριού μας.

(Τα παραπάνω στοιχεία **πάρθηκαν από το βιβλίο του Γ. Βασιλούλη που εξέδωσε ο Σύνδεσμός μας "Βουνέσι, γλωσσικός θησαυρός, ιστορία και παράδοση"**).

Για την ιστορία του χωριού γράφθηκαν τα παρακάτω βιβλία από όπου μπορείτε να αντλήσετε πολύ περισσότερα στοιχεία.

1. Τοπικά και ευρύτερα ιστορικά συμβάντα και προσωπικά βιώματα. Του **Ηλία Νασιάκου**.
2. Το Μορφοβούνι στην Αντίσταση και στον Εμφύλιο. Του **Δημήτρη Αγαπητού – Κυρίτση**.
3. Βουνέσι, Γλωσσικός θησαυρός, Ιστορία και παράδοση. Του **Γιώργου Βασιλούλη**.

Μ.Φ.

Αιώφεις

Επαναστάσεις του Γιώργου Βασιλούλη

Τις επαναστάσεις για την καλύτερευση της ανθρωπότητας δεν τις έκαναν οι βολεμένοι και οι λιπόψυχοι, αλλά οι τολμηροί ιδεολόγοι και εκείνοι που ευαγγελίζονταν μια καλύτερη κοινωνία, πληρώνοντας κατά κανόνα με τίμημα την απώλεια της δικής τους ζωής. Ο Τσε Γκεβάρα αν και ήταν γιατρός δεν έκατσε στ' αυγά του, αλλά θυσιάσε τη ζωή του για να συντρίψει τις δικτατορίες της Λατινικής Αμερικής, για ένα καλύτερο μέλλον. Ακόμη κι ο Χριστός στην ανθρωπινή έκφρασή του, ήταν ένας μεγάλος επαναστάτης εναντίον του κατεστημένου εκείνης της εποχής, διδάσκοντας την αγάπη και την αλληλεγγύη. Και εκείνος έχασε τη ζωή του πάνω στο σταυρό. Την αυταπάρνηση όμως της ζωής σε όλο της το μεγαλείο για μια ελεύθερη και καλύτερη κοινωνία, συμβολίζει το παρακάτω δημοτικό άσμα που έπλασε η λαϊκή μούσα στα χρόνια του ξεσηκωμού του γένους. Έλεγε η πονεμένη μάνα στο γιο της που ετοιμαζόταν να πάρει τ' άρματα:

«Βασίλη κάτσε φρόνιμα να γίνεις νοικοκύρης,
για ν αποκτήσεις πρόβατα, ζευγάρια και γελάδες,
χωριά κι αμπελοχώραφα, κοπέλια να δουλεύουν».
«Μάνα εγώ δεν κάθομαι να γίνω νοικοκύρης,
να κάμω αμπελοχώραφα, κοπέλια να δουλεύουν,
και νάμαι σκλάβος των Τουρκών, κοπέλι των γερόντων.
Φέρε μου τα αλαφρό σπαθί και το βαρύ τουφέκι,
να πεταχτώ σαν το πουλί ψηλά στα κορφοβούνια,
να πάρω δίπλα τα βουνά, να περπατήσω λόγγους,
να θρώ λημέρια των κλεφτών, γιατάκια καπετάνων,
και να σουρίξω κλέφτικα να σμίξω τους συντρόφους,
που πολεμούν με την τουρκία και με τους αρβανίτες».

Πρώτος ο Νάνος και στο Διεθνές Τουρνουά Πάλης "Αχίλλεια"!

Νέες κορυφές κατακτά ο νεαρός παλαιστής **Σεραφεύμ Νάνος**, εγγονός του πρώην προέδρου **Μορφοβουνίου και συντοπίτης μας, εκπροσωπώντας επάξια τον Γ.Α.Σ. Πλαστήρα, τη Θεσσαλία και τη χώρα μας**.

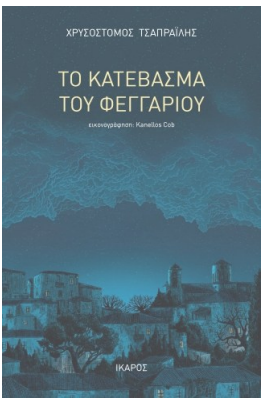
Μόλις λίγους μήνες μετά την εντυπωσιακή του εμφάνιση στο διεθνές τουρνουά στα Τρίκαλα (26 Οκτωβρίου 2024), όπου κατέκτησε το χρυσό μετάλλιο στην κατηγορία των 52 κιλών, ο Σεραφεύμ επανήλθε δριμύτερος και πέτυχε νέα μεγάλη διάκριση: την 1η θέση στην κατηγορία των 62 κιλών στο Διεθνές Τουρνουά Πάλης "Αχίλλεια", που πραγματοποιήθηκε πρόσφατα στη Λάρισα.

Η σταθερότητα, η αφοσίωση και το ήθος του Σεραφεύμ εντυπωσιάζουν. Παρά το νεαρό της ηλικίας του, έχει ήδη κερδίσει την εκτίμηση προπονητών και φιλάθλων. Η πορεία του είναι ενδεικτική της αξίας που έχει η σκληρή δουλειά και η υποστήριξη από την οικογένεια, το σύλλογο και την τοπική κοινωνία.

Ο επόμενος μεγάλος σταθμός στην πορεία του είναι το Πανεευρωπαϊκό Πρωτάθλημα U15, που θα διεξαχθεί στην Ιταλία από 25 έως 28 Ιουνίου 2025, όπου θα έχει την τιμή να εκπροσωπήσει την Ελλάδα.

Το Δ.Σ. του Γ.Α.Σ. Πλαστήρα, οι προπονητές του Στέφανος Παπαστεργίου και Νικόλαος Χουλιάρας, καθώς και όλοι εμείς από το Μορφοβούνι, είμαστε υπερήφανοι για τον Σεραφεύμ.

Του ευχόμαστε υγεία, δύναμη και πολλές ακόμη επιτυχίες, που θα συνεχίσουν να γεμίζουν με χαρά και περηφάνια τον τόπο μας.

BIBLIO-ΠΡΟΤΑΣΗ

Το κατέβασμα του φεγγαριού Τσαπράιλης Χρυσόστομος

Εκδότης : Ίκαρος
Έτος έκδοσης : 2025
ISBN : 9789605727482
Σελίδες : 112

Η Κίρκη, μια νεαρή πρωτοετής φοιτήτρια, επιστρέφει μετά από χρόνια στην Πεζούλα Καρδίτσας, το ορεινό χωριό της μητέρας της, για μια τελευταία επίσκεψη στο σπίτι των παππούδων πριν αυτό αλλάξει χέρια.

Σύντομα, όμως, θα βρεθεί μπλεγμένη σε έναν ιστό παράξενων φαινομένων και εφιαλτικών καταστάσεων, καθώς ο κόσμος του χωριού αρχίζει να παραμορφώνεται, επηρεάζοντας τη φύση και τα κτίρια, τους ανθρώπους του χωριού, ακόμη και το ίδιο το φεγγάρι.

Για να ξεφύγει, η Κίρκη θα πρέπει να αναζητήσει απαντήσεις στο παρελθόν, να εξιχνιάσει δύο πρόσφατες εξαφανίσεις και να ξεδιαλύνει το μυστήριο του φεγγαριού.

Ένα βιβλίο λαογραφικού τρόμου, περιπέτειας και μυστηρίου στα ορεινά της Καρδίτσας, μια ιστορία μυθολογικής υφής που συνδυάζει το απόκοσμο με την κοινωνική ευαισθησία, τη σύγχρονη τεχνολογία με τη λαϊκή παράδοση και τους θρύλους.

Επιμέλεια: Γ. Γέρμανος

Το ανά χειράς φύλλο της εφημερίδας μας είναι το 100ό από το 2001 αφότου αυτή κυκλοφορεί με την ονομασία «ΜΟΡΦΟΒΟΥΝΙΩΤΙΚΗ ΦΩΝΗ». Από το 1987 έως το 2000 κυκλοφόρησαν άλλα 50 φύλλα με την επωνυμία «ΒΟΥΝΕΣΙΩΤΙΚΗ ΦΩΝΗ». Αξίζουν συγχαρητήρια σε όλους εκείνους που συνέβαλλαν στη διατήρησή της τόσα χρόνια, ήτοι τα μέλη των εκάστοτε Δ.Σ. τους αρθρογράφους και όλους τους συνδρομητές χωρίς την οικονομική στήριξη των οποίων θα ήταν αδύνατο να κυκλοφορήσει. Χρέος όλων μας είναι να τη διατηρήσουμε όσο περισσότερα χρόνια μπορούμε, ανταποκρινόμενοι στην επιθυμία των πολυάριθμων αναγνωστών της τιμώντας παράλληλα και τη μνήμη των ιδρυτών του Συνδέσμου μας.

8 Στα χρόνια του μεσοπολέμου η συντριπτική πλειοψηφία των συγχωριανών μας ήταν αναλφάβητοι. Γιαυτό όσοι ήξεραν γραφή και ανάγνωση θεωρούνταν από τους υπόλοιπους σπουδαίοι. Έτσι δημιουργήθηκε μια άτυπη επιτροπή επίλυσης διαφορών, όπως προβλήματα αγροζημιών και άλλων διενέξεων. Γίνονταν ακόμη και σύνταξη προσυμφώνων αγοραπωλησίας έως τη σύνταξη οριστικού συμβολαίου σε συμβολαιογράφο στην Καρδίτσα. Ως προεδρεύων αυτής της άτυπης επιτροπής φέρεται ο φραγκοράφτης **Λάζαρος Πολύζος**, άντρας συνετός και σεβάσμιος, οι αποφάσεις δε που έπαιρνε ήταν αποδεκτές από όλους. Ως μέλη της άτυπης αυτής επιτροπής φέρονται οι **Κώστας Γούλας, Αντώνης Κυριαζής, Αποστόλης Παπαδούλης, Χρήστος Ζαχαρής**. Ο τελευταίος μάλιστα έκανε και χρέη τοπογράφου στην επιμέτρηση των αγροτεμαχίων. Ήταν ένα άτυπο όργανο τη γνώμη του οποίου ζητούσαν οι χωριανοί γιατί απαρτιζόταν από συνε-

τούς και σεβάσιμους άντρες που αποφάσιζαν δίκαια στην επίλυση των διαφορών τους, την ετυμηγορία του οποίου δέχονταν οι διάδικοι αβόγγυστα. Αργότερα οι διαφορές αυτού του είδους εκδικάζονταν από το ειρηνοδικείο Νεβρόπολης στον Μεσενικόλα.

Άρχισε η διαμόρφωση του περιβάλλοντος χώρου στο **μνημείο των πεσόντων στον εμφύλιο**. Είναι ένα θετικό βήμα. Αλλά χρειάζεται και ο συμβολισμός, η ταυτότητα του μνημείου. Ο κ. Δήμαρχος δεσμεύτηκε να του δώσει τη σωστή του διάσταση όταν τελειοποιηθεί. Θα είναι μια πράξη μνήμης όσων έπεσαν άδικα στον καταραμένο αδελφοκτόνο αυτό πόλεμο.

Οι εκπρόσωποι της θρησκευτικής μας πίστης, **πατήρ Νικόλαος και Σεραφείμ και Ευρυδίκη Νάνου** κοσμούν με την παρουσία και τις ενέργειές τους την εκκλησία μας στο χωριό. Ευχόμαστε να τους δίνει ο θεός υγεία και δύναμη.

ΑΠΟ ΤΟ ΚΑΡΑΟΥΛΙ ΤΟΥ ΝΤΑΗΡΑΓΑ

του Γ. Βασιλούλη - gvasiloulis@gmail.com

Η ανακοίνωση της δημοτικής αρχής για το ξήλωμα του αναβατήρα του **χιονοδρομικού του Καραμανώλη** αναφέρει πως έγινε ύστερα από πίεση του δασαρχείου για τον λόγο ότι δεν υπήρχε νόμιμη άδεια. Ο δήμος οφείλει να ενεργήσει άμεσα για έκδοση των απαραίτητων εγγράφων για την λειτουργία του χιονοδρομικού που αναβαθμίζει την περιοχή.

Είναι αξιοσημείωτο αυτό που συμβαίνει στο χωριό μας με το μεγάλο ποσοστό **αρχαίων βαπτιστικών ονομάτων** σε σχέση με τον πληθυσμό του χωριού. Στο βιβλίο με την ιστορία του χωριού καταγράψαμε 80 αρχαία ονόματα ανδρών και γυναικών. Το αποδώσαμε τότε στην αρχαία αιολική καταγωγή μας. Ψάχνοντας όμως βαθύτερα διαπίστωσα πως το μεγάλο αυτό ποσοστό αρχαίων ονομάτων οφείλεται και σε ένα άλλο γεγονός. Μετά την απελευθέρωση της Θεσσαλίας από τους Τούρκους, το 1881, οι Θεσσαλοί θέλοντας να τονίσουν την ελληνικότητά τους, βάφτιζαν τα παιδιά τους με αρχαία ονόματα, μια τάση που επικρατεί και τα τελευταία χρόνια στα νέα ζευγάρια. Είναι μια εκδοχή που υποστηρίζει ο Αρτινός συγγραφέας Γιάννης Καλπούζος σ' ένα ιστορικό μυθιστόρημά του.

Οι Βουνεσιώτες, όπως και όλοι σχεδόν οι Θεσσαλοί, έχουμε πρόβλημα με τις ανωνυμίες **σε, σου, με, μου**. Μπερδεύομαστε στον προφορικό λόγο, πότε να βάλουμε το ένα και πότε το άλλο. Θα **σε** πάρω να φύγουμε, θα **σου** δώσω ένα χιλιάριο.

Θα **με** κάνεις ευτυχισμένο, θα **μου** δώσεις τα δανεικά. Έτσι λοιπόν για να είμαστε σίγουροι κοπανάμε ένα **σι ή μι** και τελειώνουμε. Θα **σι** πάρω να φύγουμε, θα **σι** δώσω ένα χιλιάριο και Θα **μι** κάνεις ευτυχισμένο, θα **μι** δώσεις τα δανεικά. Δεν έχουμε μόνο εμείς τη δική μας βουνεσιώτικη **διάλεκτο** στον προφορικό λόγο. Και οι κάτοικοι της ορεινής Ολυμπίας έχουν τη δική τους ντοπιολαλιά.

Δuo αδέρφια έχασαν τον γάιδαρό τους και απλώθηκαν στα χωράφια να τον αναζητήσουν. Ο Μήτσος φωνάζει τον Γιώργη: Εεεε Γιώρ'... Ηύρες το γάιδαρο ρε... και ο Γιώργης απαντά χαμηλόφωνα: Όχι... Φωνάζει πάλι ο Μήτσος που δεν άκουγε: Ηύρες το γάιδαρο ρεεεε... Και ο Γιώργης πάλι χαμηλόφωνα: Όχι... Και τότε ο Μήτσος που δεν άκουσε τίποτα, του λέει δυνατά: Εύρεστον δεν εύρεστον, καβάλα τον και φέρτον...

Την εισβολή στην Ουκρανία καταδίκασαν όλοι οι ευρωπαίοι ηγέτες έμπρακτα με βοήθεια σε στρατιωτικό εξοπλισμό και κυρώσεις σε βάρος της Ρωσίας. Η **γενοκτονία της Γάζας** που συνεχίζεται με πάνω από 50.000 νεκρούς, κυρίως γυναικόπαιδα, αφήνει απαθείς του ηγέτες του λεγόμενου πολιτισμένου κόσμου, που η αντίδρασή τους εξαντλείται σε ευχολόγια και προσημενές δηλώσεις μην τυχόν θιγούν Ισραηλινοί και Αμερικανοί. Η ιστορία κάποτε θα καταγράψει όχι μόνο τους υπαίτιους αυτής της σφαγής αλλά και τη σιωπή των ηγετών της Δύσης.

Κοινωνική διαβούλευση για την αναγραφή ονομάτων των Βουνεσιωτών που χάθηκαν στον Εμφύλιο (1943 – 1949) στο Μνημείο Εθνικής Συμφιλίωσης
Γράφει ο Παναγιώτης Νάνος, συγγραφέας - δήμαρχος Λίμνης Πλαστήρα

Στο φ. 90/2022 της εφημερίδας «Μορφοβουνιώτικη Φωνή» δημοσιεύσαμε κείμενο με το οποίο ο Δήμος Λίμνης Πλαστήρα άνοιξε το διάλογο για ένα δύσκολο κεφάλαιο της Ελληνικής Ιστορίας, τον Εμφύλιο. Η κοινωνική διαβούλευση που ακολούθησε απέδωσε θετικούς καρπούς, αφού σχεδόν όλοι συμφώνησαν για την αναγκαιότητα ενός μνημείου Εθνικής Συμφιλίωσης. Υπήρξαν ελάχιστοι οι οποίοι εξέφρασαν εμφυλιοπολεμικές απόψεις που δείχνουν ότι ο Εμφύλιος στο Βουνέσι ακόμα έχει ενεργά κάρβουνα, αν και πέρασαν 80 χρόνια από τότε. Το θέμα απασχόλησε κατ' επανάληψη το Δημοτικό Συμβούλιο και ο ίδιος δεν ήθελα να υπάρξει μνημείο Εθνικής Συμφιλίωσης κατά πλειοψηφία, γι' αυτό και άλλαξα

θέση εισηγούμενος την ανέγερση του μνημείου, χωρίς τα ονόματα των πεσόντων, όπως και έγινε. Ωστόσο από το 2023 μέχρι σήμερα έχουν αλλάξει αρκετά πράγματα, μεταξύ των άλλων ολοκληρώθηκε η αισθητική ανάπλαση της πλατείας Εθνικής Συμφιλίωσης και τώρα το κενό της πλάκας με τα ονόματα είναι περισσότερο εμφανές από ποτέ άλλοτε. Επίσης, συνεχίστηκε η έρευνα για τους πεσόντες στην περίοδο του Εμφυλίου, με αποτέλεσμα ο κατάλογος με τα ονόματα των νεκρών να αυξηθεί. Ως συγγραφέας Τοπικής Ιστορίας, εκτιμώ ότι οφείλουμε την διάσωση των ονομάτων Βουνεσιωτών που χάθηκαν στον Εμφύλιο. Ομοίως έχουμε χρέος να μνημονεύσουμε τα ονόματα των πρώτων νεκρών του Κατοχικού Εμφυλίου που ξεκίνησε από το Βουνέσι με τον αφοπλισμό του Κωστόπουλου, καθώς και το όνομα του τελευταίου νεκρού, του Χρ. Καλαντζή, ο οποίος δολοφονήθηκε από το καθεστώς της Χούντας το 1967. Ως δήμαρχος αισθάνομαι χρέος να αποδώσουμε στις επόμενες γενιές ένα ολοκληρωμένο μνημείο με τα ονόματα των Βουνεσιωτών που χάθηκαν στον Εμφύλιο, διότι με τον τρόπο αυτό συνεισφέρουμε στην διατήρηση της ιστορικής μνήμης, με στόχο την προώθηση της Εθνικής Συμφιλίωσης που τόσο έχουμε ανάγκη ως κοινωνία και έθνος. Είναι σεβαστές οι προσωπι-

κές ιδεολογικές αναφορές για τον καθένα, είναι θεμιτές οι πολιτικές αντιθέσεις, ωστόσο όμως όλα πρέπει να υπηρετούν την Ομοψυχία, την αγάπη για την πατρίδα και όλες οι πολιτικές να υπηρετούν τον Άνθρωπο. Ποτέ πια διχασμός, ποτέ πια φανερή ή συγκαλυμμένη σύγκρουση μεταξύ αδελφών. Η Ιστορία μας διδάσκει ότι μονοιασμένοι έχουμε πολλά να κερδίσουμε, με διχόνοια είμαστε από χέρι χαμένοι, όσοι επιβουλεύονται τα εθνικά μας δίκαια αυτό ακριβώς περιμένουν για να κάνουν πράξη τα όνειρά τους για νέες «Γαλάζιες Πατρίδες» και αναθεωρήσεις διεθνών συνθηκών... Θέτω στην κρίση όλων τον κατάλογο με τα ονόματα των νεκρών Βουνεσιωτών και των τριών Ελλήνων που σκοτώθηκαν στο Βουνέσι στον Α κατοχικό Εμφύλιο, το 1943, με την παράκληση να ελεγχθεί προκειμένου να μην ξεχαστεί κάποιος νεκρός της περιόδου 1943 – 1949, θύμα του Εμφυλίου.Για επικοινωνία, στο προσωπικό μου τηλ 6977783314 και στο email: panagiotisnanos62@gmail.com

Α. ΚΑΤΟΧΙΚΟΣ ΕΜΦΥΛΙΟΣ (1943)
Βιλαέτης Δημήτριος
Μάργαρης Κ.
Τσιχλάκης Γιώργος
Γορδίου Μαρία
Σκούφης Μάρκος
Β. ΕΜΦΥΛΙΟΣ 1945-1949
Βασιλούλης Κωνσταντίνος
Γιαννάκος Γιάννης

Γάτος Ηλίας
Γιαννάκος Γιώργος
Γιαννάκος Κωνσταντίνος
Γιαννάκος Φώτης
Γόρδιος Απόστολος
Γόρδιος Βάιος
Γόρδιος Δημήτριος
Γόρδιος Θωμάς
Διαμαντάκος Βασίλειος
Ζαχαρή Αγορούλα
Καλαντζής Κωνσταντίνος
Καραθάνος Δημήτριος
Καραθάνος Θωμάς
Κατοίκος Κ. Δημήτρης
Κατοίκος Φώτης
Κατσακίωρης Θωμάς
Κατσιγιάννης Γιώργος
Κατσίκας Βασίλειος
Κατσίκας Στέφανος
Καφαντάρης Κώστας (Νικηταράς)
Καφεντζής Γιώργος
Καφεντζής Κ. Ευάγγελος
Καφεντζής Σ. Ευάγγελος
Καφεντζής Σεραφείμ
Κοτοπούλης Απόστολος
Κοντοστέργιος Βασίλης
Κουτίνος Σεραφείμ
Κυριαζής Αριστείδης
Κυριαζής Κωνσταντίνος
Κυρίτσης Κω/νος
Κυρίτσης Στέφανος
Λατίνος Γιώργος
Μανώλης Αλέκος
Μπαλταδώρου Αγορίτσα
Νάνος Αντώνιος
Πανταζής Βασίλειος
Πλαστήρας Βασίλειος
Πολύζος Αριστείδης
Πουρδαλής Χριστόφορος
Ρεφενές Μάρκος

Σακελλαρίου Ευάγγελος
Σακελλαρίου Κυριάκος
Σακελλαρίου Θωμάς
Σανιδάς Δημήτριος
Σκούφης Βασίλης
Σταμογιώργος Δημήτριος
Τουλιές Θωμάς
Τσάβαλου Ολυμπία
Τσαντούλας Βασίλης
Τσαντούλας Δήμος
Τσιαντούλας Ιωάννης
Τσιμογιάννης Κώστας
Τσούλας Νικόλαος
Τσούλας Πανσάνιας
Φασλής Απόστολος
1967:
Καλαντζής Χρήστος

Καταθέτουμε τα ονόματα νεκρών του Εμφυλίου στην κρίση και στην μνήμη όλων. Απευθυνουμε προσκλητήριο μνήμης για να μην ξεχαστούν ονόματα πεσόντων και παρακαλούμε να συζητηθεί είτε δημόσια είτε ιδιωτικά για να μην λησμονήσουμε και αδικήσουμε κάποιον. Τέλος, προσωπικά θα ευχόμουν η ολοκλήρωση του μνημείου να αγκαλιαστεί από όλους του Βουνεσιώτες, ακριβώς για να συμβολίζει την ομοψυχία και την διάθεση υπέρβασης του Παρελθόντος. Προπαντός να σηματοδοτήσει την μετάβαση σε μια νέα εποχή, απαλλαγμένη από τα μίσση και τα λάθη του παρελθόντος. Ο καθένας μας κρίνεται από τα έργα ή τις παραλείψεις του και εμείς δεν θέλουμε να απουσιάζουμε από την ιστορία.

♦ Μελέτη - Κατασκευή Κατοικιών
♦ Τακτοποίηση αυθαιρέτων χώρων
♦ Έκδοση ενεργειακών πιστοποιητικών
♦ Βεβαιώσεις Μηχανικού για Μεταβίβαση

➤ **ΑΝΤΩΝΗΣ Φ. ΚΥΡΙΤΣΗΣ**
➤ Πολιτικός Μηχανικός Ε.Μ.Π.
➤ Ευστρατίου Πίσσα 83 (έξοδος Μετρό Νέου Κόσμου)
➤ Αθήνα 2109019102

Κωνσταντίνος Κοντοστέργιος
Δικηγόρος
Γ. Σταύρου 6
(4ος οροφ.)
105 59 ΑΘΗΝΑ
Τηλ.: 210 32 14 641
Κιν.: 6972 095 634

ΛΟΓΙΣΤΙΚΟ ΓΡΑΦΕΙΟ ΚΟΥΤΣΩΝΑΣ ΓΕΩΡ. ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ

Πτυχιούχος Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών (Πρώην ΑΣΟΕΕ)

Θάσου 10, Ανθούσα, 6974796739

ΑΝΔΡΕΑΣ ΑΠ. ΒΡΟΝΤΟΣ
Δικηγόρος παρ' Αρείω Πάγω
Γραφείο Αθηνών: Ακαδημίας 33, β' όροφος, τηλ. 210-3634134
Γραφείο Καρδίτσας: Πλαστήρα 12, τηλ. 24410-41255
Κινητό: 6972422002
website: www.vrodosandreas.gr

Φαρμακείο
ΚΟΡΟΜΠΙΑΗ Ι. ΒΑΣΙΛΙΚΗ - ΠΑΝΑΓΙΩΤΑ
ΗΡ. ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟΥ 47
ΚΑΡΔΙΤΣΑ
ΤΗΛ.: 24410 22103

Βυζαντινών Αυτοκρατόρων 11
1423 Νέα Ιωνία (Σταθμός Περισσού)

210 2581 771
6974 307 559
210 2581 751

Λατίνος Φώτης
χειρουργός οδοντίατρος
fotiskoufis@gmail.com

ΑΞΙΟΠΡΕΠΕΙΑ - ΕΤΑΙΡΕΥΤΗΤΑ

➤ Νοσοκομειακές καλύψεις
➤ Ασφαλίσεις Αυτοκινήτων
➤ Χρηματοοικονομικές συμβουλές για τραπεζικά προϊόντα

ΙΣΤΟ ΠΡΟΪΟΝ - ΙΣΤΗ ΕΞΥΠΝΡΕΤΣΗ - ΠΡΟΣΙΤΗ ΤΙΜΗ

Αλεξάνδρης Νικόλαος
MASTER IN FINANCE, UNIVERSITY OF LUND
Ασφαλιστικός & Χρηματοοικονομικός Σύμβουλος
Τ: 210.202.2936
E: nikos81@gmail.com
ΕΛ Αλαμίν 52, Νέα Ιωνία

ΑΝΘΟΚΗΠΙΑ ΑΦΟΙ ΣΚΟΥΦΗ
τηλ.: 6974 077589, 6978 775083, 24280 97228
Κάτω Λεχώνια Μαγνησίας

Κηπευτικά Super Fruits
Λένδρα
Θάμνοι
Τριανταφυλλiές
Λιθοειδή
Αρωματικά κ.α.

e-mail: fotiskoufis@hotmail.com